

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

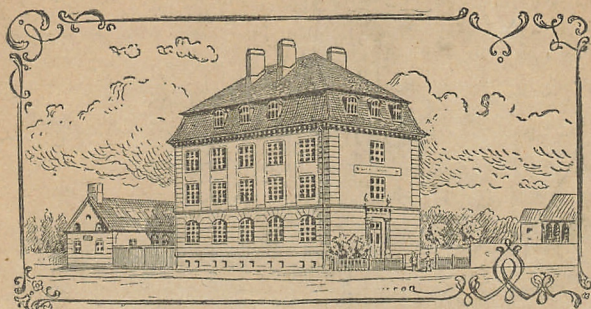
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DE FORENEDE LATIN- OG REALSKOLER

DET DANSKE SELSKABS
SKOLE

(FORBEREDELSES-, LATIN- OG REALSKOLE)

FÆLLESSKOLE

Forstander: Dr. phil. C. N. STARCKE

Forchammersvej.

1907

**Fra 1ste August 1907 gælder for De forenede Skoler og
H. Adlers Fællesskole den side 59 anførte skolebetaling.**

DE FORENEDE LATIN- OG REALSKOLER

DET DANSKE SELSKABS SKOLE

(FORBEREDELSES-, LATIN- OG REALSKOLE)

FÆLLESSKOLE

Forstander: Dr. phil. C. N. STARCKE

Forchammersvej.

8de Aarsberetning.

KØBENHAVN

Skoletrykkeriet, Forchammersvej

Maj 1907

Skolens bestyrelse:

Generaldirektør *Ch. Ambt.*

Mag. art. *A. Dam.*

Overretssagfører *A. Hvass.*

Dr. phil. *C. N. Starcke*, forstander.

Dr. med., overkirurg *E. Tscherning.*

Fru *P. Wolmer.*

Forstanderen træffes paa skolen hver skoledag 3—4.

Til det kommende skoleaar optages baade drenge og piger.

Elever, der ønskes optaget i mellemskolens 1. klasse, bedes indmeldt saa betids, at de kan underkaste sig optagelsesprøven 24.-29. Juni sammen med skolens egne elever.

Det danske Selskabs Skole

oprettet 1899

er en forberedelses- og højere almenskole, der i overensstemmelse med de forskrifter, som indeholdes i loven af 24/4 1903, vil føre sine elever til de forskellige afsluttende prøver.

Forberedelsesklasserne omfatter de første 5 aar. Eleverne optages fra 6-aars alderen og underkastes ved udgangen af 5te klasse den foreskrevne prøve, der tjener som adgangsprøve til mellemskolen.

Undervisningen omfatter i disse klasser dansk, regning, skrivning, religion, historie og geografi, naturhistorie og fysik, sløjd, gymnastik og sang. Derimod er i overensstemmelse med lovens krav al undervisning i fremmede sprog udelukket.

Mellemskolen bestaar af 4 klasser fra 11—15-aars alderen. Foruden at føre undervisningen i de nævnte fag videre, optages her 2 fremmede sprog, tysk og engelsk samt kemi, matematik og stenografi. Mellemskolen slutter med en prøve, efter hvilken eleverne enten afslutter deres skolegang for at gaa ud i det praktiske liv eller opflyttes i den etaarige realklasse eller i gymnasiet.

Realklassen afsluttes med en prøve, der svarer til den nuværende præliminæreksamen.

Gymnasiet vil bestaa af 3 klasser, og maalet er studentereksamen. Af de 3 linier, som loven hjemler, vil her ved skolen den klassiske linie ikke blive oprettet. Derimod vil skolen optage den matematisk-naturvidenskabelige og den ny-sproglige linie. Af nye fag vil undervisningen her komme til at omfatte fransk og latin efter lovens bestemmelse.

Aage Budtz-Jørgensen.

Det var et stort tab for vor skole, da døden d. 20. Decbr. ifjor bortrev gymnastiklærer Aage Budtz-Jørgensen i den unge alder af 34 aar.

I det opdragelsessystem, som skolen bygger paa, indtager gymnastikken en saa fremtrædende plads, at det maa være af den største betydning, i hvis hænder denne undervisning bliver lagt. Det var for skolen et overordentligt held at kunne knytte til sig en kraft som Budtz-Jørgensen, for hvem gymnastikundervisningen var en kunst, der tog hele hans sjæl fangen, og hvori han nedlagde en sum af omtanke og erfaring, der aldrig standsede ved engang fastslaaede resultater, men stadig arbejdede videre frem for at naa den fuldkommen afstemte kunstneriske helhed.

Det var en aften, jeg sammen med sløjdscoleforstander Axel Mikkelsen drøftede forskellige enkeltheder vedrørende den skoleplan, jeg stod i begreb med at føre ud i livet. Han foreslog mig da at betro Budtz-Jørgensen undervisningen i sløjd og gymnastik, og jeg greb med glæde denne anvisning. Jeg kendte nemlig den unge mand, da jeg havde undervist ham paa Galster og Holbølls Kursus og allerede dengang lagt mærke til hans sympatetiske karakter og den ejendommelige, noget stædige ærlighed, hvormed han tog fat paa sine opgaver. Hans udvikling i mellemtiden var mig ubekendt, men gennem mine forhandlinger med ham blev det mig snart klart, at han netop besad de egenskaber, som for mig var de værdifuldeste ved denne undervisning.

Skal gymnastikken blive det for ungdommens udvikling, som den skal være, maa den opfattes som en gennem de mange

aar fortsat systematisk hygiejne, der aldrig jager efter noget øjeblikkeligt resultat. Alt hvad der tager sigte paa præsentation, paa konkurrenceopvisninger, paa præmieudvikling af enkelte elever eller velindeksererede trupper, er for skolegymnastikken af det onde. Om i noget fag gælder det her at kunne individualisere indenfor klassehelheden og holde øvelserne paa det jævne. Der hører til at gennemføre dette en fuldt ud ærlig og prunkløs natur, hvem alt det uægte ydre er imod, og en fagkendskab, som formaar at komme ind til bunds af øvelsernes udspring og baade vække elevens impulser og anvise ham, hvorledes han skal tage fat. Dette er hverken gjort med faste kommandoer eller med almindelige forklaringer. Der kræves hertil en stadig iagttagelse af den enkelte og hans ejendommeligheder, en stilfærdig færden imellem eleverne og en evne til at vælge det rette øjeblik og den rette stemning til ligesom i forbigaaende at give hver enkelt den anvisning, han trænger til.

Stilfærdig og nobel i hele sin fremtræden havde Budtz-Jørgensen i selve sit væsen en mægtig støtte. Hans beherskede og noget kølige fremtræden baade vandt og holdt eleverne paa tilstrækkelig afstand. Rent uvilkaarlig virkede han dæmpende paa den fremstormende drift, som ødelægger saa megen drengegympastik og forvandler den til formløse og ikke helt uskadelige kraftpræstationer.

Budtz-Jørgensen var altid fuldt optaget og havde meget om ørene, men han havde aldrig travlt og blev aldrig stundesløs. Med en omstændelighed og en grundighed, som ofte kunde virke meget irriterende paa heftigere naturer, lagde han alle enkeltheder til rette, hvoraf resultatet skulde bygges op. Ofte syntes eleverne, at de havde spildt en time, hvor Budtz-Jørgensen ikke kom længere end til indledningen. Men naar saa forberedelserne var endt, følte eleverne hvad de havde vundet, og hvor let øvelserne selv faldt dem. Disse egenskaber blev en svaghed hos ham som sløjdlærer; han blev sjælden færdig med et arbejde, og eleverne tabte lysten til at tage fat, fordi deres arbejde stadig blev kasseret. Men som gymnastiklærer havde han i denne fremgangsmaade en uforlignelig styrke. Ældre, som har gjort gymnastik hos ham, vil have erfaret, hvorledes de enkelte øvelser fuldkomment afpassedes efter hinanden; der var

over hans timer en kunstnerisk fuldstændighed, som føltes desto tydeligere, naar han en enkelt gang maatte lade en vikar overtage sine timer.

Som alle betydelige mænd vandt Budtz-Jørgensen sig en skare venner, der skattede og beundrede hans gerning, men ogsaa mange modstandere, hvem hans stadige stræben fremad, hans idelige kritik af de ellers fastslaaede resultater var ubehagelig. For dem blev hans samvittighedsfuldhed til rethaveri, hans omstændelighed til en utaalelig mangel paa handlekraft, hans fintmærkende overlegenhed til anmasselse. Men langsomt fæstnedes hans anseelse, hans modstandere blev færre, hans venner flere. Særlig efter at han i 1903 ved den skandinaviske gymnastik- og idrætsfest i Stockholm havde vundet almindelig anerkendelse for sit kvindelige gymnastikhold, kom der over ham en glæde og en sikkerhed, som han overfor den megen modstand tidligere havde haft vanskeligt for at bevare.

Desværre begyndte netop samtidig hans kræfter at svinde. Han overanstrengte sig, som alle brændende naturer er saa tilbøjelige til. Og da saa den alvorlige sygdom kom, havde han ingen videre modstandskraft. En gulsot, som ikke blev rigtig passet, tog haardt paa ham i efteraaret 1906, og da han næppe var kommet sig nogenlunde af den, paadrog han sig en heftig lungebetændelse, der efter en uges sygeleje gjorde ende paa hans liv.

Den store plads, som vor skole har indrømmet gymnastikundervisningen, er selvfølgelig begrundet i hensyn, der ikke staar eller falder med en enkelt mand. Men at vi i de forløbne aar med saa stor sikkerhed og utvetydighed har kunnet paavise de gavnlige resultater for børnenes hele udvikling, som tilfældet har været, derfor har Budtz-Jørgensen en særdeles stor del af æren. Vor skole regner sig det til ære, at vi kunde give en mand som ham en gerning, som tillod ham at udfolde sine evner. Derfor staar vi ogsaa med dyb taknemlighed ved den skillelinie, som for bestandig har berøvet os en saa ærlig og bramfri medarbejder og en saa fremragende dygtig og utrættelig fagmand.

C. N. STARCKE.

Nogle bemærkninger om skolegymnastikken

af gymnastiklærer Aage Budtz-Jørgensen.

Alle vil være enige om, at bevarelsen af sundheden er en pligt, som mennesket har imod sig selv og imod efterkommerne. Men man træffer ikke den samme enighed, naar spørgsmaalet bliver, hvilke hensyn det enkelte menneske *tager* til *sin* sundhed, idet arbejdet for udkommet og for opnaaelsen af saa høj social stilling som muligt, forleder flertallet til at byde legemet anstrengelser, som ikke er i overensstemmelse med sundhedens krav.

Eet bør dog alle være enige om, at den opvoksende ungdom holdes borte fra det sociale kapløb, og at opdragelsen bør gaa ud paa at gøre børnene saa kraftige og modstandsdygtige, som det er muligt, saa at de som fuldvoksne kan tage virksom del i livets arbejde.

Det er derfor skolens pligt at sørge for, at den i sin opdragelse af børnene ikke lægger *saa* megen vægt paa den aandelige udvikling, at den legemlige bliver tilsidesat.

Efterhaanden som kendskabet til menneskelegemet er steget, og efterhaanden som man har faaet udvidet sin viden om, hvad der er det mest gavnlige, har man derfor ogsaa givet den legemlige opdragelse en større plads i skolen.

Af de midler, man anvender til legemlig opdragelse, har *gymnastik* særlig betydning paa grund af den mulighed, man gennem den har til at udvikle legemet ligeligt og til at oprette, hvad arbejde eller den øvrige undervisning kan have forstyrret i dets harmoniske ligevægt.

Arbejdets indvirkning paa legemet.

Barnets forskellige beskæftigelser og arbejder udvikler ganske vist dets legeme, men da disse arbejder har et formaal i sig selv, f. eks. at forarbejde en bestemt genstand, kan der kun sjældent tages tilbørligt hensyn til legemets alsidige udvikling, idet arbejdet maaske ligefrem kræver en uheldig legemsholdning, eller en saadan opstaar ved, at opmærksomheden er saaledes fæstnet paa arbejdet, at der ikke bliver noget af den tilovers til bevarelse af holdningen. De fleste arbejder og de daglige bevægelser udføres endvidere med ret begrænsede sammentrækninger af musklerne, og det er mest bøjemuslerne de tager i brug, saaledes at disse udvikles paa strækkemusklernes bekostning, hvorved leddenes bevægelighed efterhaanden indskrænkes.

Hvor dette gælder arme og ben, er der maaske ikke tabt noget væsentlig ud over den mindre bevægelighed; men hvor det kommer til at gaa ud over mere livsvigtige organer som lungerne, naar brystkassen indsnævres og mister sin bevægelighed, der bliver det et virkeligt tab af sundhed, idet lungernes virksomhed indskrænkes og derved hele livsvirksomheden svækkes.

Det er nu den egentlige gymnastiks opgave at forhindre denne skadelige indflydelse i at gøre sig gældende og desuden at udvikle hele legemet paa en saadan maade, at hver enkelt del faar den udvikling, som den har krav paa.

Uden at undervurdere den *store* betydning, som boldspilene har som legemsopdragende middel, ja netop paa grund af emnets størrelse, skal jeg her undlade at omtale dem og nøjes med kort at skitsere, hvorledes arbejdet med den egentlige gymnastik og legen former sig i skolen.

Gymnastiktimens indhold.

For at opnaa det størst mulige udbytte af den enkelte time maa øvelserne vælges af en passende styrke og komme efter hinanden i en saadan orden, at legemet kan taale den største samlede anstrengelse.

Timen begyndes derfor med en række lettere øvelser for legemets forskellige muskelgrupper, idet man ved disse øvelser

opnaar paa en lempelig maade at faa blodet sat i en passende bevægelse, saa at de efterfølgende kraftigere øvelser kan udføres, uden at aandedræt og hjerte bliver generet, hvad man vilde risikere, hvis man for pludselig tog fat paa dem. Paa lignende maade afsluttes med lettere øvelser som en passende overgang til den næste times rolige arbejde. Blandt disse sidste øvelser tages altid en aandedrætsøvelse, der ogsaa anvendes i den øvrige time efter øvelser, der har opjaget blodet eller generet aandedrættet. Tages der ved slutningen af timen styrtebad, maa der ligeledes sørges for, at aandedræt og blodomløb er kommen i ro inden badet.

Imellem de indledende og afsluttende øvelser falder da hovedmængden af øvelserne i en time. De bestaar dels af kraftige kropøvelser, der enten gøres uden eller med brug af redskab, og dels af hævovelser og forskellige former for spring- og behændighedsøvelser. De ordnes paa en saadan maade, at de efterhaanden stiger i kraft, for atter at aftage i styrke henimod de afsluttende øvelser.

En særlig gruppe danner de saakaldte *spændbøjninger*, der er en art holdningsøvelser, ved hvilke man ad mekanisk vej retter ryggens øverste krumning, som er tilbøjelig til at blive for stor, idet ogsaa skolearbejdet i flere henseender virker misdannende paa holdningen.

Det er dog ikke alene ved denne øvelses hjælp, man søger at forbedre holdningen, men man forlanger, at alle andre øvelser skal gøres med saa god holdning, som øvelsens natur tillader. Hvor øvelsens form medfører, at holdningen ikke kan bevares god, indskydes særlige holdningsøvelser.

Jeg vil benytte lejligheden til med det samme at gøre opmærksom paa, at den daarlige holdning undertiden afhænger af klædedragten. Det hænder saaledes af og til, at en elev, der hidtil har haft ret god holdning, faar noget hældende skuldre, og at denne daarlige holdning ikke bedres trods paamindelser til ham, indtil jeg en dag opdager, at han under blusen har en vest eller et livstykke, der er for snævert. Naar børnene er i stærk vækst, kan det selvfølgelig ikke undgaas, at tøjjet bliver for smaat hurtigere, end det slides saa meget, at det af den grund kan kasseres; men skavanken kan ofte afhjælpes blot ved at flytte

knapperne. Jeg kunde tænke mig, at man vilde mene, at enhver omhyggelig moder opdagede den slags ting; men i de fleste tilfælde vil en for snæver vest ikke være vanskelig at knappe, og man er samtidig saa vant til at stille den fordring til tøjet, at det skal sidde glat, hvorimod bevarelsen af den gode holdning og særlig forbedringen af den mindre gode holdning kræver, at tøjet er *meget rigeligt* over brystet.

En snæver skjortelinning eller trykket af en dobbeltknap i nakken kan paa tilsvarende maade give daarlig hovedholdning.

De forskellige alderstrins gymnastik.

Da det legemlige og det sjælelige liv i mange henseender hører nøje sammen, vil en udvikling af legemet ogsaa medføre en paavirkning af sjælelivet. Det er derfor en selvfølge, at man ved valget af legemsøvelser og i deres anvendelse sørger for at tage det nødvendige hensyn til det sjælelige, saaledes at dette ikke alene ikke svækkes, men saa vidt muligt styrkes.

Men for at børnene kan faa det rette udbytte (baade legemligt og sjæleligt) af gymnastikken, maa denne vælges saaledes, at den er afpasset efter de forskellige aldersklasser, da barnets vækst og hele udvikling medfører, at dets behov bliver forskelligt i de forskellige aldre. Jeg skal ganske kort fremsætte de hovedregler, man i den henseende følger.

Naar barnet kommer i skole, kommer det fra sit ubundne liv ind under skolens ordnede arbejde, og for at dette ikke mere end nødvendigt af barnet skal føles som en tvang, vil man i hele undervisningen søge at lede denne paa en for barnet naturlig maade. Inden barnet kom i skole, har det faaet sin bevægelses-trang tilfredsstillet ved at tumle sig i leg; det falder derfor ganske naturligt, at man i de første skoleaar fortsætter med den, idet man gennem legen efterhaanden vænner barnet til den orden og lyden kommando, som ikke alene det senere gymnastiske arbejde, men ogsaa skolens øvrige arbejde kræver.

Ogsaa for barnets rent legemlige behov passer legen udmærket, idet de rent gymnastiske øvelser vil være for trættende, da barnets hjerne ikke er vant til og heller ikke har godt af at

arbejde anstrengt, og dets nerver og muskler ikke er i stand til at udføre lokaliseret muskelarbejde.

Da barnet samtidig i denne periode vokser meget, maa det ikke ved anstrengende legemsøvelser hemmes i væksten, man skal tvertimod søge at fremme denne ved at lette vævene tilførslen af næringsstoffer, og da disse afgives til de forskellige væv af blodet, anvender man saadanne lege, der sætter store muskelomraader i bevægelse, hvilket f. eks. er tilfældet med de fleste løbelege.

Efterhaanden som børnene vokser til, forandrer gymnastikken karakter, idet legen mere og mere indskrænkes, medens de egentlige gymnastiske øvelser tager overhaand, saaledes at gymnastikken for børn i 10-aars alderen kun af og til indeholder en enkelt leg.

Ved denne alder vil skolearbejdet allerede have haft tid til at gøre sin for holdningen uheldige indflydelse gældende, saa at man maa begynde paa særlige øvelser for holdningen (spændbøjninger). Da musklerne endnu er spinkle, kan man kun anvende lettere redskabsøvelser, hvorimod løbe- og springøvelser kan øves, og de kan dyrkes ret længe ad gangen, da børnene i denne alder har stor udholdenhed ved mindre kraftige øvelser.

Naar muskeludviklingen ved 13-aars alderen tager fart, begynder man at øve de kraftigere redskabsøvelser, som man kan fortsætte med resten af skoletiden, idet der dog maa vises nogen forsigtighed, medens eleverne er i overgangsalderen, hvor særlig hjerte og lunger udvikles stærkt, og legemet derfor ikke godt taaler længe vedvarende og samtidig kraftige øvelser.

Overanstrengelse.

Medens man i de første skoleaar sjældent behøver at være bange for, at børnene aandelig overanstreges, saa hænder det senere, f. eks. henimod en eksamen, eller blot paa et tidspunkt, hvor enten den legemlige eller den aandelige ligevægt er forstyrret. Det kan være enkelte elever, eller, som undertiden i overgangsalderen, næsten alle eleverne i en klasse, der efter nogle timers undervisning er matte, og skønt de saa faar gymnastik, møder de til den næste time endnu mattere. Gymnastikken vir-

ker saaledes ikke altid opkvikkende, da ogsaa den i højst grad kan stille krav til hjernen.

Har eleverne i flere timer haft teoretiske fag, hvor de har maattet arbejde anspændt med hjernen, saa vil derved ogsaa muskler og bevægenerver have sværere ved at lystre ordre; der vil derfor af eleverne fordres en meget større indsats af vilje for at udføre de øvelser, der falder dem lette, naar de er aandelig friske. Det viser sig saaledes, at gymnastikken ikke saa absolut altid danner en modvægt til de teoretiske fag, men at den, naar hjernen i forvejen er trættet, ikke alene ikke virker forfriskende paa denne, men tværtimod tynger den yderligere.

Man bør derfor ikke lægge gymnastiktimerne lige efter en række for hjernen anstrengende timer; men da timeplanen er afhængig af lokaler og lærere, vil det være umuligt at gennemføre, at eleverne møder friske til gymnastiktimerne; læreren maa da i sit valg af øvelser sørge for, at saa faa som muligt af disse stiller krav til hjernen, enten ved at skulle udføres særlig hurtigt og præcist, eller ved at øvelsen i sig selv er indviklet. Man anvender derimod helst øvelser, der er simple i udførelsen, og som sætter temmelig store muskelpartier i bevægelse.

Bad.

Enhver gymnastiktime bør slutte med et koldt bad, da en fornuftig hudpleje hører med til den legemlige opdragelse, og man ved at anvende kolde bade bliver mere modstandsdygtig mod forkølelssygdomme. Den pludselige afkøling ved styrtebadet vil desuden pirre nerverne paa en saadan maade, at man føler sig forfrisket og møder med større lyst til arbejdet bagefter. Det kolde bad er dog ikke tilstrækkeligt, naar huden skal holdes ren, man maa derfor af og til tage varmt bad. Thi dersom huden ikke holdes ren, vil dens porer være forhindret i at lade de affaldsstoffer passere, som det normale stofskifte fordrer; og det vil have en skadelig indflydelse paa ens hele legemlige befindende, om disse gifte faar lov at ophobe sig i blodet.

Endnu skal jeg blot tilføje et par bemærkninger om for-sømmelser.

Forsømmelser.

Det hænder af og til, at en elev faar en eller anden lille svaghed, enten det nu er et saar eller anden ydre beskadigelse, der kræver nogen forsigtighed, eller det er hovedpine, hjertebanken eller lignende. Det er i saadanne tilfælde ikke altid nødvendigt, at eleven fuldstændig fritages for gymnastik, idet han ofte uden gène kan være med til de fleste øvelser. Saaledes kan elever føle svimmelhed efter øvelser, hvor de en lille tid har hovedet nedad, det kan undertiden ogsaa give dem hovedpine, ligesom et lidt stærkt løb eller kraftige spring kan give hjertebanken; eleven bør da ikke deltage i disse øvelser, eller kun gøre dem i en afdæmpet form eller ganske kort tid, hvorimod det vil være synd mod eleven at berøve ham al gymnastik paa grund af en saadan enkelt lidelse.

I alle den slags lettere tilfælde vil gymnastiklæreren have let ved at skønne over, hvilke øvelser eleven kan taale, og hvilke han bør undgaa. I mange tilfælde bør lægen raadspørges, og denne vil da i sin »attest« kunne meddele skolen sygdommens art og omfang, saaledes at skolen kan tage tilbørligt hensyn til eleven.

Om tilsyn med børn.

Nogle vejledende bemærkninger af skolens læge,
dr. med. P. Lorenzen.

Som læge, og særlig naar man som saadan har meget med børn at gøre, kan man ikke undlade at se, at den omhu, som forældre i reglen gerne vil vise deres børn, ofte ikke er forbundet med tilstrækkelig forstaaelse af, hvad det kommer an paa i den daglige behandling af et relativt sundt barn.

Ogsaa for det helt sunde barn har det betydning, at klæde- dragt og føde, hvile og bevægelse, formaninger og adspredelser tildeles i en skøn som form og mængde og efter en fornuftig plan, afpasset efter hvert barns individualitet.

I langt højere grad er dette naturligt tilfældet, naar barnet ikke er helt rask; og paa et ret stort procenttal af nutidens børn i en hovedstad er der noget at udsætte fra lægernes side i henseende til helbredstilstand. Nervøsitet og lettere kroniske fordøjelsessygdomme samt rheumatiske lidelser træffer lægen overordentlig hyppigt, uden at der i hjemmet haves forstaaelse af barnets akutte lidelser, f. eks. en ganske let halskatarrh med lidt feber, en lille akut fordøjelsesforstyrrelse forekommer hyppigt, uden at barnet selv er fuldt klar over, at det er sygt; men forældrene bør have øjet aabent for dette, thi selv om der ikke er nogen grund til at iværksætte en egentlig behandling af saadanne lidelser, bør der dog tages nogle ganske smaa hensyn dertil. Det er meget ofte hændet mig, at jeg har kunnet paavise en saadan let sygdom en dag, hvor et af mine børn har været hvad man kalder uartig, gnavent, drillevornt eller lignende. Jeg har i det hele gjort mig til princip altid at søge en saadan naturlig aar-

sag saavel til en saadan akut forandring i barnekaraktern som til en kronisk lidelsestilstand som forklaring paa, at et barn er nervøst, pirreligt, drillesygt.

Naturligvis er det altid rigtigt, naar man har anelse om, at barnet er sygt, da at raadføre sig med en læge, men baade kan man ved en fornuftig, almindelig hygiejnisk behandling af barnet bidrage til at forebygge udviklingen af de omtalte kroniske lidelser og ofte helbrede eller i det mindste bøde paa de engang opstaaede. Hvor forstaaelsen er tilstede hos forældrene af, hvor vigtigt det er at sørge for barnets legemlige velbefindende, naar man forlanger, at det skal passe sit arbejde og opføre sig ordentligt, opstaar der imidlertid ofte en tilbøjelighed til at tale med deres børn om disse smaa ildebefindender og lære dem at lægge mærke til alt saadant, og tilskrive det en betydning, som det ikke bør have for barnet selv. Barnet bliver derved ikke blot pylrevornt, men ogsaa sygelig opmærksom paa ting, som det mangler alle betingelser for at opfatte i rette maalestok. Forældrene bør vaage med den største omhu over børnenes helbred, men børnene burde helst ikke ane noget derom.

Hvad angaar klædedragten bør hovedprincippet være det, at de dele af legemet, som skal være beklædte, bliver det saa ligeligt som muligt — den inderste uldtrøje bør f. eks. naa fra halsen helt ned over maven og ikke være for kort, hverken foroven eller forneden. Naar barnet er rask, saa vel som naar det lider af en kronisk sygdom, bør man vogte sig for altfor tyk paaklædning — hellere en fornuftig hærkning end forpylring. Hermed være dog ikke sagt, at ikke en lidt varmere beklædning af et lidende organ (f. eks. mave eller bryst), naar et saadant kan paapeges, ikke stundom kan være meget fornuftig, men saa bør det ogsaa være fornuftigt anordnet; ikke som en klat vat paa brystet eller underlivets forside, men et helt mavebælte eller en brystbeskytter (tyndt lag vat eller flonel helt rundt om bryst eller underliv).

Hvad føden angaar, begaas der ofte store fejltagelser, dels i henseende til kvaliteten af maden og dels i henseende til regelmæssigheden af maaltiderne. Barnet bør have et ordentligt, nogenlunde solidt morgenmaaltid (mælkebrød, grød, øllebrød eller lignende) og ikke te eller kaffe. Det bør have »skolemaden« i

passende mængde og helst under en nogenlunde appetitlig form, indpakket saaledes, at den ikke for let bliver tør. Bedst var det naturligvis, at barnet fik sit middagsmaaltid lige ved hjemkomsten fra skolen; kan dette ikke ordnes, bør det have et mellemmaaltid, og da bør der helst være et passende tidsrum, inden det spiser middagsmad. Endelig bør man ogsaa søge at danne sig et begreb om den passende kvantitet af føde; mange forældre glæder sig over, at deres børn spiser en uforholdsmæssig stor mængde (har en »god« appetit); dette er ofte netop tegn paa en sygelig sultfønmelse, og disse børn gør man snarest skade ved at overlæsse deres i forvejen svage fordøjelse med en langt større mængde, end den kan fordøje. Lidt »slikkeri« er naturligvis ingen skade til, men børn, som dagen igennem har lejlighed til selv at købe saadant, skader deres fordøjelse derved, at der ikke bliver tilstrækkelig ro for maven til imellem de forskellige gange, der spises, at bearbejde, hvad der er budt den.

Børnenes hvile er meget vigtig. Børn bør helst sove ca. 10 timer; de bør helst tidlig i seng, for at de kan komme op saa betids, at der er tid om morgenen til at faa maaltidet i ro, faa forberedt sig til skolegangen og helst faa afføringen besørget, inden de forlader hjemmet; ellers glemmes det let i dagens løb, eller der er ikke lejlighed til at faa det besørget, naar trangen dertil melder sig. Det er forbavsende, hvor mange børn der gaar dagevis uden at have haft afføring, og det falder hyppig ikke forældrene ind at søge grunden til barnets paafølgende gnavenhed og utilpashed i denne omstændighed, ja, de ved maaske ikke engang besked med, at barnet ikke har passeret sin afføring.

Bevægelse og navnlig i frisk luft trænger barnet til, og er skolevejen ikke ret lang, maa der bødes derpaa ved spadsere-ture; men her er der ogsaa ofte grund til at gøre opmærksom paa, at bliver en saadan for lang, saa at barnet kommer hjem udaset og dødtræt, har man skudt over maalet, og da er det et spørgsmål, om man har gjort mest skade eller gavn.

Formaninger bør altid gives under en saadan form, at barnet selv forstaar berettigelsen af dem, og de bør gives under en passende indtrængende form, som staar i forhold til forseelsen.

Adspredelser trænger børn ogsaa til, i det mindste lige saa meget som voksne, men man begaar en stor synd ved at byde

børn den samme slags fornøjelser som voksne. Navnlig saadanne, som foregaar om aftenen, og hvortil tiden maa tages fra nattesøvnen, bør indskrænkes til kun at bydes undtagelsesvis, og da helst aftenen før en fridag, hvor der saa er mulighed for, at søvnen kan forlænges noget den paafølgende morgen. Børn har næppe skade af lette psykiske indvirkninger, saasom teaterforestillinger eller fortællinger, der kan sætte deres fantasi i bevægelse, men kraftigere indvirkninger, saasom spøgelses- og røverhistorier, tror jeg, at man ikke bør byde for meget af; i det mindste er der mange børn, paa hvilke sligt gør saa stærkt et indtryk, at erindringen om det hørte paatrænger sig dem ved enhver lejlighed; og naturligvis navnlig om aftenen i mørke og stilhed. Det kommer derved til at forkorte og forstyrre den naturlige, rolige, trygge nattesøvn. At skaffe børn en sund, tryk søvn er i det hele en meget vigtig ting. Man kan bidrage til dette, ikke blot ved at sørge for, at deres sind er i ro, men ogsaa ved indretningen af deres leje. Dette bør være fladt og ikke for blødt, altsaa uden underdyne; til at lægge under hovedet bør der kun være en lille hovedpude eller en rund pølle. Selv paa et saadant leje indtager børn imidlertid alle mulige hvilestillinger, skiftende fra den ene til den anden. Det kræver for de fleste mennesker nogen øvelse under søvnen at indtage stillingen lige paa ryggen, som dog i længden er den, der giver den bedste hvile; man bør derfor jævnlig øve børnene i at indtage denne stilling, naar de lægger sig til ro. Lad saa barnet sove saa længe som muligt, men sørg for, at det kommer ud af sengen, saa snart det vaagner. Enhver driven og »snuen« i sengen, efter at det er vaagnet, er absolut ingen nytte til og medfører let adskillige uvaner, som det bør beskyttes imod.

Om tilsyn med børns tænder.

Nogle vejledende bemærkninger af cand. pharm.
tandlæge Axel Svendsen.

Det er formentlig ikke ubekendt, af hvor stor betydning en gennemført rationel mundhygiejne og tandpleje er for den almindelige sundhed. Daarlig tygning af føden giver ufuldstændig fordøjelse og deraf følgende daarlig ernæring. I tidens løb opstaar fordøjelsessygdomme, ligesom hele organismen svækkes ved ufuldstændig tilført ernæring. Særlig vigtig er det at bevare tænderne i god stand i barnealderen, saa at de frembyder et godt tyggeapparat, da det legeme, der befinder sig i udvikling, trænger til mere fuldstændig ernæring end det fuldt udviklede. Det første, den moderne læge, som er specialist i fordøjelsessygdomme, gør, er at sende sine patienter til tandlægen for først og fremmest at være sikker paa, at de har et godt tyggeapparat, thi ellers er han i reglen magtesløs.

Der er ingen tvivl om, at tandcaries er den hyppigste af alle sygdomme og tillige den mest smitsomme.

I følge undersøgelser foretagne i København dels paa børn fra kommunens skoler og dels paa børn fra bedre privatskoler, viste det sig, at tandsygdomme fandtes hos 93 % af børnene fra kommunens skoler og paa 80 % af børnene i de private skoler. Dette er en kendsgerning, som vi ikke kan komme uden om. I følge undersøgelser i udlandet ser det ogsaa sørgelig ud der. I Hamborg er 96 %, i Ungarn 87 % og i England 77 % af børnene mere eller mindre tandløse. Hos Englænderne, hvor der allerede i nogen tid har været ansat tandlæger ved skolerne, er tallet lavest. Ikke alene giver daarlige tænder et daar-

ligt tyggeapparat, og daarligt tygget er daarligt fordøjet, men de hule, carierede tænder huser tillige et utal af bakterier og gærsvampe, som blandes med føden, og derfor vil der stadig være et baade mekanisk, kemisk og infektiøst moment tilstede til udviklingen af mave- og tarmkatarrh, som derfor ogsaa indfinder sig tidligere eller senere.

At dette ikke blot er teori, men en praktisk erfaring tillige, ser man bedst af, at mange patienter med daarlig mave og tarmkanal efter at have passeret alle mulige kursteder uden nytte, først bliver helbredede, naar de har faaet et godt tyggeapparat. Ved siden af denne fare for fordøjelsesorganerne rummer de carierede tænder i deres hulheder difteritbaciller, tuberkelbaciller, almindelige betændelsesbaciller, mikroberne for den hæslige og farlige sygdom aktinomyose (der ligner tuberkulosen og hyppig tager udgang fra tænderne) og mange andre bakterier. Saaledes bliver de hule tænder udrugningssteder for mikrober, der dels kan medføre farlige almindelige infektioner, dels lokale betændelser (i kæberne og halskirtlerne), der kan være meget ubehagelige.

Man kunde nu spørge: hvorfor er tænderne saa daarlige nuomstunder?

Svaret derpaa er, at tandcaries er en kultursygdom. Vore tænder degenererer. Forfinelsen af maaltiderne faar ikke blot betydning derved, at tyggeredskaberne øves mindre, hvorved de bliver daarligere udviklede, men ogsaa ved retternes kemiske sammensætning. Afskalningen af kornet gør brødet fattigt paa kalk, ligesom fodringen af kreaturerne ogsaa er anderledes end tidligere, hvilket altsammen berøver tænderne deres vigtigste bestanddel: kalken. Den forholdsvis bløde føde, vi nyder, gør, at resterne lettere bliver siddende imellem tænderne og fremkalder gæring, hvorved der dannes syrer, som opløser emajllen, det beskyttende dække for tandbenet. De meget høje eller lave varmegrader, hvorved føde og drikke indtages, bidrager ogsaa deres til tændernes ødelæggelse. Naar der er blegsot, engelsk syge eller andre konstitutionssygdomme til stede, gaar destruktationen som bekendt særlig hurtig for sig. Og begge disse aarsagsmomenter finder vi ligeledes overordentlig udbredte i moderne civiliserede samfund.

Af alt dette fremgaar bestemt, at tandcaries er umaadelig udbredt og er af en saa stor betydning i forskellige sygdommes aarsagsforhold, at der kræves særlige foranstaltninger imod dens udbredelse.

Hvori skal nu disse foranstaltninger bestaa?

Først og fremmest maa vi huske paa, at al hygiejne hviler paa renlighed, som saaledes ogsaa er det vigtigste moment i tandhygiejnen. Til at holde tænderne rene er tandpulver absolut nødvendigt. De fleste mennesker begaar den fejl at bruge intet eller for lidt tandpulver. Man skal bruge meget tandpulver, saa at man er vis paa, at det ikke blot bliver en illusion, at man børster med pulver. Omtrent en teskefuld pulver for hver rensning vil være passende, og som saadant kan fædret kridt anbefales. Det faas paa apoteket eller hos en materialist og kan for velsmagens skyld tilsættes pebermynteolie eller et andet velsmagende corrigens. Man bør helst børste med det tørre pulver, som da suger slimen af tænderne og renses dem. Børstningen maa ske paa langs af tænderne, ikke paa tværs, ligesom man vilde rense en kam. Børstningen bør begynde, saasnt barnet kan bruge en børste; før den Tid bør tænderne renses ved aftørring med en blød klud. Dernæst bør man sørge for, at der aldrig i munden findes noget, der vanskeliggør eller umuliggør rensningen. Dette gør alle rødder og hule tænder. Derfor er det rigtigt, at alt, hvad der kan kureres, plomberes, og alt andet, som ikke kan plomberes, trækkes ud. For at holde tænderne i kondition, skal de benyttes; man maa derfor skifte med tygningen i begge sider. Har man en øm tand, bevirker dette, at tygningen til den side suspenderes, og derved forfalder tænderne. Tandsygdomme er meget smitsomme, saa at en syg tand straks smitter de andre, hvis den ikke bliver kureret, og plomberet eller fjernet. En meget udbredt antagelse er det, at kun de blivende tænder bør plomberes, derimod ikke mælketænderne. Dette er en stor vildfarelse. Mælketænderne bør ligesaa fuldt plomberes og renses som de blivende. Barnet har jo i lang tid kun sine mælketænder som tyggeapparat; er de daarlige, da kan det jo ikke tygge sin føde i den allervigtigste udviklingsperiode. Ligesa skiftes tænderne jo ikke paa engang; en lang periode staa mælketænder og blivende tænder side om side i munden, og de daar-

lige mælkætænder vil smitte de blivende, efterhaanden som de bryder frem. Derfor maa mælkætænderne konserveres fuldt saa godt som de blivende tænder.

Ingen sygdom kan forholdsvis i saa lang tid forblive upaaagtet som tandcaries, idet den i begyndelsen er vanskelig at opdage for den, der ikke kender forløbet, da den udvikler sig skjult og først manifesterer sig ved den indtrædende smerte. Tillige er det umuligt for lægfolk at undersøge deres børns tænder, idet hullerne jo kan opstaa paa de flader, der vender bag til og imellem tænderne, hvilke huller kun kan opdages ved hjælp af særlige instrumenter som sonder, spejle o. s. v.

Ligesaa er det meget vigtigt i den periode, hvori tandskiftet foregaar, at det bliver passet, at dette foregaar rigtigt, saa at tandrækken bliver saa fuldkommen som mulig. Derfor er et regelmæssigt eftersyn af børnenes tænder (ligesom af voksnes), højst gavnligt og nødvendigt, for at det straks kan blive opdaget, naar de er angrebne. Institueres behandling i tide, da vil denne kunne foretages uden smerte, og faren for smitte er afværget.

Nogle bemærkninger om elevernes ernæring.

Ved flere lejligheder er der her ved skolen paa møder med forældrene blevet drøftet de vigtigste af de spørgsmål, som maa paatrænge sig enhver skolemand, der vil skabe de gunstigst mulige vilkaar for elevernes udvikling ved at bevare deres arbejdskraft frisk og usvækket og holde deres fantasi og foretagsomhed vaagen. I den forløbne vinter har det særlig været spørgsmaalet om elevernes ernæringstilstand, som har skudt sig i forgrunden, og som resultat af, hvad der saaledes er fremkommet, skal jeg fremsætte følgende bemærkninger:

Blandt de mange andre grunde, der kan være til, at elevernes arbejde bliver utilfredsstillende i de sidste af dagens skoletimer og deres læreevne mindre, maa man utvivlsomt ogsaa regne med, at de er sultne. At tvinge et barn, der er sultent, til at arbejde anstrengt, fører ikke alene ikke til noget særligt godt resultat, men kan ogsaa bringe varig skade. Som ethvert organ, der overanstreges, lider ogsaa hjernen skade, naar dens arbejde føres ud over de grænser, dens øjeblikkelige energi anviser. Overtræthed er usund; hjernens udmattelse, enten den viser sig i sløvhed eller exaltation, er det i særlig grad, fordi følgerne af den faar en saa langt videre indflydelse, end svækkelse af ethvert andet organ. Ikke alene tænkeevnen lider skade; den frugtbare fantasi forsvinder, mennesket bliver fattigt paa ideer. Livsmotet svækkes, handlekraften undergraves, og mange af de vigtigste legemlige livsfunktioner forstyrres. Medens folkeskolen forlængst har været nødt til at regne med elevernes mangelfulde ernæringstilstand, har de private skoler paa grund af de bedre vilkaar, deres elever lever under, ikke følt deres opmærksomhed hendraget paa dette spørgsmål. Men en slet ernæringstilstand behøver ikke at skyldes fattigdom; den kan ogsaa skyldes en utilstrækkelig ordning af ernæringen i skole og hjem.

For det første møder mange elever paa skolen uden at have spist sig ordentlig mætte hjemme. Meningen er ikke, at børn skal overfodres, men de skal om morgenen have et sundt, nærende maaltid, som virkelig mætter dem. Ofte forsømmes dette, fordi der ikke i hjemmet er tid til at sørge for det, inden børnene gaar. Nutidens livsførelse med den sene sengetid bevirker ofte, at morgenerne bliver noget forjagede. Særlig lidt nervøse børn viser da kun ringe madlyst, straks efter at de er staaet op, og de gaar saaledes halv- eller helsultne til skolen.

Den medbragte skolemad bliver ofte fortæret endnu inden børnene har naaet skolen, eller i de første frikvarter. Følgen deraf er, at eleverne gaar hele den øvrige skoletid uden mad, og i de sidste timer bliver de da naturligvis mindre arbejdsduelige. Ved vane sløves deres opmærksomhed for denne ubehagelige sulttilstand, og i stedet for en god og sund længsel efter et maaltid skaber den en usund lyst til gnaskeri af forskellig art. Jeg nævner blot dette i forbigaaende, at de børn, der gaar sultne fra skole, er langt mere udsatte for alle kagebutikkernes fristelser. Det er vel nok i mange hjem ordnet saaledes, at der staaer et maaltid parat til børnene, naar de kommer fra skole. Men dette hjælper hverken paa deres sultne tilstand i de sidste skoletimer eller paa deres trang til slik paa hjemvejen og deres nedsatte modstandskraft over for fristelserne, som de møder.

Endvidere er der mange elever, som af en eller anden grund ikke spiser deres medbragte smørrebrød. Det er her ved skolen henvend en femtedel af eleverne, dette gælder om. Skønt eleverne har en fast og rigelig spisetid, hvor de ikke faar lov til at gaa ned og lege, er der alligevel mange, som enten slet ikke spiser, eller ikke spiser op. For enkeltes vedkommende kan grunden søges i kræsenhed, idet smørrebrødet er blevet dem for tørt eller for uappetitligt. Men for de flestes vedkommende maa grunden sikkert søges i, at de er for optagne til at føle lyst til at spise. Nogle enkelte har ingen appetit, fordi de har fyldt sig med slik af forskellig art.

At raade bod paa disse uheldige forhold er ikke nogen let sag. Utvivlsomt vil blot det, at baade skole og hjem har opmærksomheden henvendt paa, at her er noget at rette, føre til en væsentlig forbedring. Hvis hjemmene sørger for, at bør-

nene gaar mætte i skolen, og denne sørger for, at frokostspisningen foregaar paa et passende tidspunkt og med tilstrækkelig tid og uforstyrrelighed, vil der for de fleste elevers vedkommende være naaet en god og tilfredsstillende ordening. Men der bliver dog stadig et betydelig antal elever tilbage, som dels trænger til en anden ordening af deres ernæring, dels ødelægger deres appetit ved slikkeri. Slikkeriet skader ikke alene ved at fordærve maverne, men ogsaa og vistnok mere ved den vane til stærk parring af smagsnerverne, som det medfører. Under nutidens forhold vil det ikke være muligt at afholde børn fra slikkeri, dertil er fristelserne for store og for mange og adgangen til at skaffe sig slik for let. Men mulig kan denne trang ledes ind i fornuftigere baner, ved at hjemmene giver børnene en rimelig adgang til disse nydelsrr, men kun efter at de har spist et sundt maaltid og kun efter endt skoletid.

At forvænne børn med særlig lækker skolemad er ufornuftigt. Men lige saa fejl er det at give dem mad, som enten er uappetitlig eller usmagelig. Der er smørrebrød, som er særdeles tiltalende, naar det er frisk smurt, men ved at indpakkes og ligge nogen tid bliver utiltalende. Noget bliver genyemsivet og halvtopblødt eller klumpet sammen, andet bliver tørt og smuldrende. Saadanne hensyn vilde hjemmene uden at forvænne børnene særdeles let kunne tage.

Men selv om alt dette sker, bliver der endnu en del tilbage. Der er børn, som trænger til mere eller hyppigere mad, og tanken om at kunne byde dem et lille ekstrarafoder henimod skoletidens slutning trænger sig uvilkaarlig paa,. Mange gange har jeg kureret saadan et lille væsen, der havde hovedpine eller følte sig utilpas, ved at give ham et par æbler el. desl. Sygdommen var, naar han havde spist, som blæst bort.

Det er min overbevisning, at der i disse ernæringsforhold ligger en vigtig opgave for skolerne og hjemmene at løse, og jeg vilde være alle de forældre taknemlig, der vilde give deres bistand til at skaffe klarhed over, hvorledes det forholder sig med deres børn, og hvorledes de kunde tænke sig at ordne ernæringen paa bedste maade.

C. N. STARCKE.

Skoleefterretninger.

Ved den i Juni—Juli 1906 afholdte alm. forberedelseseksamen og 4de klasses hovedeksamen fungerede af undervisningsinspektionen hr. docent, dr. phil. *Niels Nielsen* som censor i matematik.

De beskikkede censorer var:

- I Dansk: hr. adjunkt *Øllgaard*.
Engelsk: hr. cand. mag. *Høpfner*.
Tysk: hr. cand. mag. *Mohr*.
Fransk: } hr. cand. mag. *N. C. Nielsen*.
Latin: }
Historie: hr. dr. phil. *Moltesen*.
Geografi: } hr. inspektør *Wøldike*.
Naturhistorie: }
Fysik: hr. cand. mag. *Smith*.

Følgende elever indstillede sig:

Til almindelig forberedelseseksamen:

1. *Svend Elberg Andersen*, søn af telegrafist A.
2. *Børge Andresen*, søn af enkefru A.
3. *Helge Ryder*, søn af kaptajn i marinen R.

Til Latinprøven for 4de klasses hovedeksamen:

1. *Harry Brandt*, søn af lærer B.
2. *Gustav Lorenzen*, søn af dr. med. L.
3. *Gustav Starcke*, søn af skoleforstander, dr. phil. S.

Til 4de klasses hovedeksamen uden Latin.

1. *Julius Axelholm*, søn af grosserer A.
 2. *Ejnar Erichsen*, søn af urtekræmmer E.
 3. *Hakon Grut*, søn af fabrikant G.
 4. *Haakon Hejlessen*, søn af skuespiller H.
 5. *Knud Flemming Nielsen*, søn af kontrollør N.
 6. *Anton Tvilstegaard*, søn af overportør T.
 7. *Gudom Traberg*, søn af maskinmester T.
 8. *Poul Ussing*, søn af maskinmester U.
 9. *Knud Wodskou*, søn af bogholder W.
-

Almindelig forberedelseseksamen.

	Skriftlig Dansk	Mnndtlig Dansk	Engelsk	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Regning	Aritmet.	Geometri	Natur- historie	Fysik	Orden	Points
Sv. Elberg Andersen	g-÷	g	g+	g+	mg-÷	g	mg-÷	g+	mg-÷	g+	g+	mg	mg-÷	88 ² s
Børge Andresen . . .	g	mg-÷	tg+	mg	tg	g	ug-÷	g-÷	g-÷	tg+	mg	tg+	mg	74
Helge Ryder	g-÷	g+	g	mg+	—	g	mg-÷	mg-÷	g+	g	ug-÷	mg+	mg-÷	86

4de classes hovedeksamen.

	Skriftlig Dansk	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Aritmet.	Geometri	Natur- historie	Fysik	Latin	Points	Afslut- ningsfag
	<i>Ved prøven 1905.</i>									1906		
H. Brandt	mg ÷ g	mg+	ug ÷	ug ÷	mg+	ug	mg	ug ÷	g+	75 ¹ / ₃	31	
G. Lorenzen	mg ÷ ug ÷	mg	g ÷	mg	mg ÷	g+	mg+	ug ÷	g	68 ² / ₃	32	
G. Starcke	ug ÷	ug ÷	mg+	mg	ug	mg ÷	g+	ug ÷	ug	mg ÷	78	36
	<i>Ved prøven 1906.</i>											
J. Axelholm	g	mg ÷	ug ÷	mg+	mg	mg+	mg+	ug ÷	ug ÷			
E. Erichsen	g+	mg ÷	g ÷	mg	mg+	g	tg+	mg+	mg			
H. Grut	mg ÷	mg	mg ÷	g ÷	ug	ug	ug	ug	mg+			
H. Hejlesen	g+	mg+	mg+	ug ÷	mg ÷	ug ÷	mg+	ug ÷	mg			
K. F. Nielsen	g+	mg	mg	ug ÷	mg+	ug ÷	ug ÷	g+	ug			
A. Tvilstegaard	mg	mg	mg	mg	mg+	g	g ÷	mg+	mg ÷			
G. Traberg	g ÷	tg+	g ÷	ug ÷	ug ÷	mdl ÷	tg ÷	ug	mg+			
P. Ussing	mg	mg ÷	mg ÷	mg	ug ÷	ug	ug	ug ÷	ug			
K. Wodskou	mg ÷	mg	mg ÷	g	mg ÷	ug	ug	g+	g+			

Da skolen ved ministeriel bevilling har ret til at lade prøven i Latin opsætte til udgangen af 11te klasse, kan der endnu ikke gives nogen hovedkarakter for denne eksamen for det sidste holds vedkommende.

Lærerpersonalet:

- Hr. *H. S. Albrechtsen*, cand. mag.: Fransk.
- Hr. *A. C. Andersen*, cand. phil.: Dansk, Engelsk, Matematik.
- Hr. *E. Andersen*, cand. mag.: Latin, Tysk, Engelsk.
- Hr. *Bentzen Bilkvist*, kunstmaler: Tegning.
- Hr. *G. Christensen*, mag. art.: Dansk, Latin, Historie, Sang, Stenografi.
- Frk. *I. Christiansen*: Sløjd, Skrivning.
- Hr. *A. Dam*, mag. art.: Dansk, Engelsk.
- Hr. *K. Didriksen*, eksam. lærer: Naturhistorie, Geografi, Fysik, Dansk, Gymnastik, Sang.
- Fru *H. Friis*, eksam. lærerinde: Dansk, Regning, Skrivning, Historie, Religion, Haandarbejde.
- Frk. *N. Gertz*, stud. mag.: Fransk.
- Hr. *H. A. Hald*, inspektør: Regning, Matematik, Fysik, Naturhistorie.
- Hr. *A. Hærning*, kunstmaler: Tegning, Skrivning.
- Hr. *H. Høffding*, mag. art.: Historie, Dansk.
- Frk. *E. Jensen*, eksam. lærerinde: Dansk, Regning, Skrivning, Historie, Religion.
- Hr. *P. Jørgensen*, stud. mag.: Gymnastik.
- Frk. *H. Kalkau*: Sløjd, Tegning.
- Hr. *K. Kofoed*, stud. mag.: Regning, Naturhistorie, Fysik.
- Hr. *C. Lambek*, cand. phil., forfatter: Dansk.
- Fru *N. Lønborg-Nielsen*: Sløjd, Gymnastik.
- Hr. *D. Nielsen*, dr. phil.: Tysk.
- Hr. *C. Riisgaard*, cand. teol.: Religion.
- Frk. *I. Rubin*: Sløjd, Gymnastik.
- Hr. *K. Sindballe*, stud. mag.: Matematik.
- Frk. *U. Starcke*, stud. mag.: Fysik.
- Hr. *C. N. Starcke*, dr. phil., forstander: Historie, Geografi, Sundhedslære, Tysk.
- Hr. *K. Vedel*, cand. mag.: Gymnastik, Naturhistorie, Geografi.
- Hr. *P. Wulff*, eksam. lærer: Regning.
-

Undervisningen.

Lektionsplanen har været ordnet som de foregaaende aar. Hver lektion varer 40 minutter, hvorefter der er 5 minutters ophold. Midt paa dagen er der en hel time fri fra 11¹⁰—12¹⁰ for 1.—8. klasse; 1.—5. klasse har haft gymnastik hver dag, 6.—11. klasse 5 gange ugentlig. Efter hver gymnastiktime har eleverne faaet styrtebad, om sommeren koldt, om vinteren mildt tempereret. I styrtebadet har dog 1ste klasse ikke deltaget før hen paa foraaet. I maanederne August—September og fra 1ste April har 1.—8. klasse haft sport i overensstemmelse med programmet.

Ugentlige lektioner i de enkelte fag:

	Gymnastik	Dansk	Sløjd	Tegning	Skrivning	Regning	Naturfag	Religion	Geografi	Historie	Tysk	Engelsk	Fransk	Latin	Matematik	Stenografi	Sang
1. klasse . . .	6	6	6	2	4	4	2	1	1	1							1
2. — . . .	6	6	6	2	4	4	2	1	1	1							1
3. — . . .	6	6	6	2	4	4	2	2	2	2							2
4. — . . .	6	8	6	2	5	4	4	2	2	2							2
5. — . . .	6	8	6	2	4	5	4	2	2	2							2
6. — . . .	5	6	4	2	3	5	4	2	2	2		5					1
7. — . . .	5	5	2	2	2	5	4	2	2	2	5	4					1
8. — . . .	5	5	2	2	2	3	5	2	2	3	5	5		6	3		
9. — . . .	5	5	2	2		3	7	1	2	3	4	4		9			
10. stud. . . .		4							2	2			7	8			
10. real. . . .	5	2				2	6		2	1	4	4	6	8	8	1	
11. — . . .	5	5					5	2		4		2	5	8	9		
12. — . . .	5						5	2		4		2	5		12		
Ialt:	60	71	40	18	28	39	50	19	18	29	18	26	23	16	44	4	10

Fagplan.

Dansk.

Forberedelsesskolen.

1ste klasse. Vægten lægges paa samtale og læsning af skrevne ord og sætninger, der opløses i bogstaver, senere i stavelser. Det maal af læsefærdighed, der tilstræbes, skal kun være en langsom oplæsning af sætninger med korte og letkendelige ord. Hovedvægten lægges paa at udvikle barnets sprog ved analyse af billeder og gengivelse af hørte historier.

2den klasse. Læsefærdigheden udvikles. Billedanalysen fortsættes dels under læsningen, dels i egne timer, hvor der over billederne formes smaa historier, der skrives paa vægtavlen og bruges til hurtiglæsning. Genfortælling bruges dels til at sikre forstaaelsen af det læste, dels til at udvikle barnets evne til at udtrykke sig klart og nøjagtigt.

3die klasse. Øvelserne fortsættes fra de tidligere aar. Oplæsningens naturlighed og rette betoning indøves ved gentagelse af smaa historier. Den sproglige sans udvikles ved iagttagelse af orddannelse, ords afledning, underforstaaelse, sætningers omskrivning fra poetisk til prosaisk form, forskel mellem lange og korte vokaler.

I læsefærdighed kræves nu erhvervet evne til at kunne læse flydende et ikke svært stykke af passende indhold.

Afskrivning øves efter sætninger paa vægtavlen, der succesivt udslettes.

4de klasse. Der fortsættes med læseøvelserne og mundtlig genfortælling som øvelse i at forme sproget og udtrykke tanker i sammenhæng. Der skrives fællesstile over genstandsanalyse med en logisk ordnen af sætningerne. Stavning øves, og enkelte vers læres udenad.

5te klasse. Forskellen mellem navneord, tillægsord og ud-sagnsord samt brugen af subjekt og verbum læres. Brugen af

punktum og de vigtigste kommaer indøves. Nogle vers læres udenad.

Afskrivning og noget diktat drives paa skolen. — Hjemmestile efter billeder af dyr eller som genfortælling.

Mellemskolen.

Danskundervisningen i mellemskolens forskellige klasser bygger paa hvad der er lært i forskolen og tilstræber formelt et større og større herredømme over sproget og reelt en dybere indtrængning i et mere og mere kompliceret indhold. Midlerne hertil er sproglige undersøgelser, stil og oplæsning.

I grammatikundervisningen lægges vægten ikke paa rubricering og terminologi, men paa en sproglig iagttagelse, der er en indholdsfordybelse og en tankemæssig tilegnelse. Som undersøgelsesemner kan nævnes: Iagttagelse af hvor Biled hører hen — overgange mellem ordklasserne — tillægsbestemmelser (genitiver — participier — relative sætninger) — ordstilling — sammensætningsart og leddenes indbyrdes forhold (børnemælk — kærnemælk — gedemælk) — overførte udtryk — tvetydige sætninger, hvor betoningen ændrer meningen — sætningsanalyse efter forestillingernes indbyrdes sammenhæng og forhold o. s. v.

Diktat skrives i alle mellemskolens klasser. I 6.—7. klasse oftest en mindre historie eller anekdote — i 8.—9. klasse efter værdifulde stykker af dansk prosa, særlig nyere literatur, saasom smaa afsluttede karakteristiker eller naturskildringer.

Hjemmestilene skrives i 6.—7. klasse for den største del over billeder af historisk, etnografisk eller naturhistorisk indhold. Enkelte genfortællinger og lettere beskrivelser ind imellem. I de to ældste klasser faar stilene et friere præg, ofte over faglige emner eller fænomener fra elevernes daglige liv, saa at stoffet ikke skal opdages af dem, men bringes til klarhed og ordnes. Dispositionsøvelser drives, hvor stoffet frister til oprensning (f. eks. Vore samfærdselsmidler — næringsmidler o. l.).

Undervisningen i *oplæsning* søger at nærme denne til den frie naturlige fortælling. Den tilstræber først og fremmest ved kraftige betoning at faa det for tanken væsentlige klart belyst, om muligt ogsaa at fremkalde den stemning, der giver forestillingsbillederne liv. Den drives baade af elever og lærer. Allerede delvis i 6te og helt i 7de klasse erstattes læsebogen af litteraturværker, der gennemgaaes helt eller (undtagelsesvis) i brudstykker. Der læses fortrinsvis betydeligere værker af den danske litteratur, ogsaa den nyeste, men ogsaa den øvrige nordiske litteratur og gode oversættelser af fremmed benyttes. Som prøver paa, hvad der hyppigt læses, kan nævnes:

Njals saga. — Jakob v. Thyboe, Jeppe, Maskeraden. — Hakon Jarl, Hroar og Helge, Aladdin. — Landsbybørnene. — Præsten i Vejlbj, Hosekræmmeren, E Bindstouw, En landsbydegns dagbog. — Hjortens flugt, Ristestenen. — Commissionairen (Carl Bernhard). — Genboerne. — Benedikt af Nurcia. — Goldschmidts »Fortællinger fra min onkels hus«, Auromche Nattergal. — Andersens Eventyr. — Drachmann: Skorstensfejerens fortælling af »Derovre fra grænsen« og Sømandshistorier. — Schandorph: En behagelig juleaften. — Rist: En rekrut, Efter Dybbøl. — Pontoppidans fortællinger. — Andersen Nexø: Lotterisvenskan.

Ibsen: Kongsemnerne. — Bjørnson: En glad gut. — Bejndelsen af Paa Guds veje. — En roman af Lie og Kielland. — Kapitler af Gøsta Berling og enkelte af Lagerløfs mindre fortællinger. Fänrik Stål paa Svensk.

Tolstoj: af »Krig og fred« (f. eks. Borodinoslaget), Gorki: »Vennerne«. Kipling: Stilk og Co., Junglebogen. Dickens Julefortællinger, Oliver Twist. — En komedie af Molière og en tragedie af Shakespeare.

Regning.

Forberedelsesskolen.

Iste klasse. Talbegrebet dannes ved tælling af konkrete elementer. De elementære taloperationer med benævnte tal under 20 indøves anskueligt, saaledes at ethvert tal dannes og igen deles paa saa mange maader som muligt. Som hjælpemidler bruges tærninger, pinde, kvadreret papir, der koloreres. Naar nogen sikkerhed er naaet, indøves taltegn og senere regnetegn. Alle regningsarter med tallene under 20 foretages. Ved divisionen indøves baade et tals deling i lige store dele og udtagelse af et mindre antal af et større. Al regning er hovedregning.

2den klasse. Talbegrebet udvides til 100, idet der stadig sørges for, at regneoperationerne forstaas og gennemskues af eleverne. Gennem geometrisk fremstilling og konkrete regnelementer bringes tallenes hoveddele til at træde frem, og ved enhver udregning gaas der ud fra hele tiere.

Der foretages maalinge og regning med benyttelse af decimalsystemet.

Alle øvelser er hovedregning. Tabel opskrives, naar den er dannet af eleverne selv.

3die klasse. Talbegrebet udvides til 1000 gennem mønt, maal og vægt, idet tallenes hoveddele stadig fremhæves (tiere, hundredere). Tallene kan opskrives paa tavlen, men regningen udføres i hovedet og altid forfra.

Tabeløvelse med addition og subtraktion af samme tal

(600 \pm 13 \pm 13 . . .). Multiplikation og division med et-cifret tal. Ved maalinger anskueliggøres brøksbegrebet.

Regler for skriftlig regning indøves.

Opgaver af statistisk art.

4de klasse. Øvelser i talskrivning og tallæsning. En tabel dannes. De 4 regningsarter øves som tidligere over mønt, maal, vægt, tid, men ogsaa i mere sammensatte tilfælde. Lidt elementær forholdsregning (1 \bar{x} — 13 øre — 15 \bar{x} . 6 \bar{x} — 42 øre — 1 \bar{x} . 4 \bar{x} — 68 øre — 7 \bar{x} . 5 \bar{x} — 23 øre — 20 \bar{x}) En gang ugentlig hjemmeregning.

5te klasse. Øvelser i forholdsregning fortsat. (7 \bar{x} 65 øre — 9 \bar{x}). Vurdering af brøksfacit. Metersystemet anvendes med decimalbrøk. Alle regningsarter med decimalbrøk gennemgaaes med undtagelse af brudt multiplikator og divisor.

Øvelser med meter, gram, liter, \square meter, kubikmeter, vægtfylde bestemmelser.

Jævn-sidede med hovedregning drives klasseregning med øvelser i orden og opstilling til skriftlig regning og vurdering af resultatet.

Mellemskolen.

6te klasse. De 4 regningsarter med almindelig brøk og decimalbrøk. Decimalbrøk som fælles udtryk for alle. Forholdsregning med anvendelse af brøk og simple tilfælde af sammensatte forhold. Addition af uensbenævnte brøker ved opløsning i faktorer. Største fælles maal ved opløsning i faktorer.

7de klasse. Procentregning, elementær handelsregning, delingsregning, »kæderegning«, blandingsregning uden ligninger.

8de klasse. Handelsregning: tab, fortjeneste, tara, netto o. s. v. Lige frem, omvendt og sammensat forhold. Kæderegning, blandingsregning.

9de klasse. Obligationer, veksler, aktier, diskonto, forsikringsforhold, rentesregning. Flade og rum, maal og multiplum. Blandede opgaver.

Naturhistorie.

Forberedelsesklasserne.

Iste klasse ($\frac{1}{2}$ time). Beskrivelse af dyr, som børnene i forvejen har lidt kendskab til (hest, hund, kat, kanarieugl, graaspurv o. fl. Beskrivelse af enkelte planter, som børnene i forvejen har set (vintergæk, hyazint, tulipan, anemone, bøgegren o. a.). —

2den klasse, ($\frac{1}{2}$ time). Skovens dyr (egern, maaren, skovmus, ugle, bogfinke, mejse, spætte, skovdue, ræv, hjort o. a.). — Nogle faa skovplanter, anemon, vorterod, guldstjerne, konval, grene

af de alleralmindeligste skovtræer. Spiringsøvelser med spirekasse (ært, pralbønne, hestebønne, byg).

3die klasse, (1 time). Havens og markens dyr (pindsvin, rotte, mus, muldvarp, svale, flagermus, spurv, stær, agerhøne, raage, hare o. a.). — En del markplanter (rug, byg, havre, hvede, ærter, kløver, agersennep, stedmoderblomst, forglemmigej, ranunkel, engblomme, klinte, kornblomst o. a.).

4de klasse, (2 timer). En række svømmende dyr (and, maage, søpapegøje, frø, salamander, torsk, gedde, forel, krebs, vandkalv, igle o. a.). — Nogle vandplanter (aakande, vandranunkel, sandemad, siv, mærke, iris, dunhammer o. a.).

5te klasse, (2 timer). Gennemgang af indre organer og deres egenskaber (skelet, muskulatur, aandedræts- og fordøjelsesorganer, huden). Kun elementære morfologiske forhold behandles (pattedyr, fugl og fisk). Sammenligning mellem tidligere behandlede former, systematiseringsøvelser. Almindelig gennemgang af planters hoveddele og deres morfologiske forhold paa grundlag af hensigtsmæssigt valgte plantetyper.

Mellemskolen.

6te klasse, (2 timer). Pattedyr og en del fugle. Typer gennemgaas og systematiseres ved indbyrdes sammenligning. Gruppering af forskellige arter om de grundigt behandlede typer. Gennemgang af ca. 15 plantetyper med indbyrdes sammenligning. F. eks. I Efteraarstimer: Blæresmelde, katost, dueurt, kartoffel, døvnælde. I foraarstimer: Vorterod, guldstjerne, lungeurt, kodriver, kirsebær, valmue, agersennep, hestekastanje, løn, rose.

7de klasse, (2 timer). Fortsættelse af fugletyper. Dernæst padder, krybdyr og fisk. Typebeskrivelse, sammenligninger og grupperinger. Gennemgang af ca. 10 typer, sammenligninger og grupperinger. F. eks. I efteraarstimer: Brunrod, gulerod, klokke, solsikke. I foraarstimer: Vintergæk, konval, æble, ribs, syren, skovmærke. Brugen af en flora indøves ved bestemøvelser paa skolen.

8de klasse, (2 timer). Hvirvelløse dyr med størst vægt lagt paa højere staaende og almindeligt forekommende former. Fortsættelse af typebehandlingen. F. eks. I efteraarstimer: Lyng, bølle, vejbred, rajgræs, nælde. I foraarstimer: Pil, iris, gøgeurt, star, pileurt, mælde, gran, mangeløv, skovgræs, jomfruhaar, blæretang, champignon. — Fortsættelse med bestemøvelser efter floraen, saaledes at oversigten over systemet væsentlig fæstnes ved brugen af denne.

9de klasse, (4 timer). Elementer af org. kemi: forbrændingsprocesser (kul, kokes, gas, tjære m. m.). Animalske stoffer, ernæringsstoffer og plantestoffer ved elementær kvalitativ behand-

lig, stofskifte og omdannelse. Menneskelegemets fysiologi og sundhedslære. Plantefysiologi, ernæring og stofskifte. Oplagsnæring og dennes organer. Forsøg, fortsat brug af floraen.

Fysik (& astronomi).

Forberedelsesskolen.

Iste klasse. Farver. Kendskab til de forskellige farver og nuancer inden for hver farve indøves. Ordning af farvede garndukker efter farvelighed, ordning af ensfarvede garndukker med forskellig lyshed.

Former. Vurdering af terning, firsidet prisme, tresidet prisme, pyramider, kegle og kugle. Systematiseringsøvelser med forskelligt formede genstande. Eksempler paa sammensatte og uregelmæssige former.

Tilstandsformer. Faste legemer karakteriseres ved den bestemte form, vurdering og iagttagelse af eksempler.

Flydende legemer, formveksling og øvrige egenskaber. Forskelle paa fast og flydende.

Luft paavises, forsøg med dens mest umiddelbare egenskaber. Is, vand og damp.

Faste tings egenskaber. Glat og ru, farvet og gennemsigtig, elastisk og uelastisk, sejt og skør, hul og massiv o. m.

Bevægelsesarter. Fremadskridende, roterende og svingende bevægelser. Smaa forsøg og systematisering af kendte bevægelser. Samtale om solen, maanen og stjerner, taage, skyer og klar himmel.

2den klasse. Farver, Former og Tilstandsformer repeteres og gennemgaas mere udførligt. Faste stoffers egenskaber udførligere. Haarde og bløde; eksempler paa formspændighed (bøjning, trækning, snoning og sammenpresning).

Skøre stoffers pulverisering; pulvere, væsker.

Blandinger af fast og flydende, opløsninger. Bundfældning og filtration; inddampning, tørring, kogning og fortætning.

Længdemaaling med et maalenavn; længdevurderinger.

Vægtsammenligninger, vejning med et maalenavn. —

Klar himmel, sol, maane og stjerner, taage, skyer, regn, hagl, sne o. m.

3die klasse. Ligevægtsstillinger af en vægtstang. Vægtstangsprincippet ud fra mange øvelser. En- og toarmet vægtstang. Systematisering af kendte vægtstænger; fysisk samtale om sløjdredekskaberne.

Luftens egenskaber lidt udførligere; vædsketryk og lufttryk ud fra smaaforsøg med vand. Pascals, Bogles forsøg, forsøg

over sidetryk; forbundne kar, haarrør; vandspring, vandværk og vandledninger.

Bevægelser i luft og vand som følge af forskelligt tryk. Vandhjul, møller. Vands og lufts egenskaber sammenlignede.

Maalinger og vejninger fortsættes, flademaaling af kvadrater og rektangler.

Anvisninger paa maane- og stjerneiagttagelser; samtaler om resultaterne.

4de klasse. Øvelser med temperatursansen; begrebet temperatur.

Vands, sprits og kviksølvs udvidelse ved varme. Termometrets indretning og inddeling. Temperaturmaalinger forskellige steder i lokalet, udenfor, af blandinger, isblandet vand o. m.

Faste legemers udvidelse.

Lufts udvidelse; montgolfiøren og sæbeboblen.

Smaaforseg over varmeledning. Strømninger i vand og luft. Smeltning og størkning. Fordampning, kogning og fortætning. Damptryk og dampmaskinen.

Iagttagelse af stjernehimlen (aftentimer). Stjernekort og øvelser med himmelgloben.

5te klasse. Oversigt over metersystemet ved længde-, flade- og rumfangsmaalinger. Relation mellem vægtenheder og rumfangsenheder af vand. Bestemmelser af vægte, 1 cub. cm. af forskellige stoffer (forbindelse med regneundervisningen).

Maaling af vandtryk, bund- og sidetryk med angivelse af vægt.

Tyngde, tyngdepunkt, ligevægtsstillinger under ophængsler og paa underlag. Væltning. Samtale om gang, balancering, gymnastiske stillinger, cykling o. m.

Lidt om faldet. Trisser ud fra ligevægtsprincippet.

Torricellis forsøg og barometret; maksimums og minimums termometret, saa at meteorologiske optegnelser kan begynde i følgende klasser. —

Apparent astronomi efter naturen og efter globeiagttagelser.

Mellemskolen.

6te klasse. Længde-, flade- og rumfangsmaalinger. Fuldstændig oversigt over metersystemet og decimalskrivemaaden med navnene hl., l. og cl.; kilo, gr. og cg. Oversigt over det danske maalesystem med relationer mellem de to systemer. Udførligere vejningsøvelser. Arkimedes lov, opdrift, deplacementsloven. Vægtfyldebestemmelser, rumfangsmaalinger ved vejning, flydevægte. Forbundne kar med to forskellige væsker. Barometre, Mariottes forsøg, luftpumper, vandpumper, hæverter og luftballoner. —

Varmelære. Temperatur og varmemængde. Smeltevarme og fordampningsvarme. Dampes tryk. Kogning ved højt og lavt tryk. Lejdenfrost's forsøg. Kuldeblandinger. Dampmaskinen.

Apparent astronomi fortsat, globeøvelser. Solens tilsyneladende bevægelse mellem dyrekredsens stjerner, aarstider, dag og nat.

7de klasse. Magnetismen. Elektr. strøm. Voltas element, Bunsens og kromsyreelementet, batterier. Ørsteds forsøg som middel til strømmens paavisning og styrkevurdering. Elektromagneter, ringeapparater og Morse's apparat. Ohms og Joules lov ved smaaforsøg. Varme og lys. Ampères stativ. Induktionsstrømmes opstaaen. Praktisk maaling af strømmen. Dynamoens indretning og forstaaelse af dens praktiske brug (serie & shunt overfor skoleforsøgene).

Hvilende elektricitet, fordeling, elektroskopet og elektricermaskinen. Elektrisk fortætning, Geislerske og Hettorpske rør. Røntgenstraaler.

Fortidsastronomi. Himmelummet. Maane og planetbaner.

8de klasse. Forskel paa fysisk og kemisk proces. Grundstoffer og kemiske forbindelser. Brint, ilt og vand. Kulsyre. Luftens bestanddele. Baser, syrer og salte. Malme. Elektrolyse af vand, syrer og salte. Galvaniske udfældninger. Akkumulatorer.

Lyd lære. Lydens natur, hastighed, tilbagekastning. Toner og deres frembringelse. Strengeinstrumenter og fløjter.

Lyslære. Lysets natur og hastighed. Skyggedannelser, tilbagekastning og brydning.

Linser, mikroskop og kikkert. Newtons prismeforsøg (spektroskopet). Straalevarme. Astrofysiske elementer.

9de klasse. Hvile og bevægelse, inertiens lov. Kraftbegrebet; kraftmaaling, sammensætning og opløsning og anvendelse paa kendte omraader, oversigt over kraftformer. Arbejde og maskiner. Vejerredskaber. Tyngde- og faldbevægelse. Pendul- og cirkelbevægelse.

Energiloven. Energiformerne, overgangene i energiform i dampmaskinen, dynamoen, motoren. Telefonering.

Energimaaling. Hestekraft, Watt o. m.

Et enkelt afsnit udførligt, saa en fysikers arbejdsmetode belyses.

Fysisk læsning. —

Kopernikus' system. Centralbevægelser. Ebbe og flod.

Religion.

Forberedelsesskolen.

Iste klasse. Patriarkhistorien (Abraham, Isak og Jacob) gennemgaas og genfortælles. Billeder benyttes.

2den klasse. Israels historie fra Moses fremtræden til Salomons død i store træk, væsentlig samlet om de store personligheder som Gideon, Samuel, David og Salomon. Billeder benyttes.

3die klasse. Johannes Døbers historie. Hovedtrækkene i Jesu liv: hans gerninger, nogle af hans lignelser, hans lidelse, død og opstandelse.

4de klasse. Israels historie fra rigets deling til Jesu tid. Fremstillingen samles om de store profetskikkelser. Hovedpunkterne dikteres eleverne for at lette oversigten over det vanskelige stof.

5te klasse. Jesu Kristi liv og gerning gennemgaas nøjagtig under stadig henvisning til Nye Testamentes egen fremstilling. Menighedens stiftelse og første tid, særlig apostelen Paulus liv fremstilles detailleret.

M e l l e m s k o l e n .

6te klasse. Jødedommens og kristendommens forhold til hinanden (Bjærgprædikenen og Ap. Gern. 15). Den første kristne menigheds historie og enkelte dele af missionshistorien fortælles. Fadervor og trosbekendelsen læres.

7de klasse. Den danske kirkes historie (Ansgar, Kingo, Brorson, Grundtvig). Oldtidens og middelalderens kirkehistorie (Benedict, Frans af Assisi, Birgitta, Savonarola o. m. a.). Reformatorerne.

8de klasse. En fremstilling af naturreligionerne. Indernes, Kinesernes, Ægypternes, Tyrkernes, Grækernes, Romernes og Nordboernes religioner i hovedtrækkene. Paa denne baggrund ses kristendommen og sammenligning drages.

G e o g r a f i .

Principperne for geografiundervisningen gennem hele skolen er blevet dikterede ud fra den opfattelse, at det kommer an paa at lære eleverne at arbejde med stoffet selv og at fordybe sig i enkelthederne i stedet for at nøjes med tomme rammer og overblik. Geografien er, hvad man med et noget barokt udtryk kunde kalde et ikke anskueligt anskuelsesfag; samtidig med at den giver en række ypperlige illustrationsmidler, er den det fag, hvor anskuelse i betydning af demonstration staar mindst til tjeneste. Barnet har set saa grumme lidt af det, der tales om, og kan ikke faa det forevist, idet billeder etc. kun er en tarvelig erstatning, der sjælden byder netop det, man vil have paavist, og heller ikke kan skaffes i det antal, som vilde være fornødent, d. v. s. et billede til hvert ord. Anskuelighedskravet har ført

til, at man saa stærkt har betonet hjemstedslæren. Men hvad vil den nu sige for et bysbarn, f. eks. et københavnerbarn? Byens omegn er der mange af børnene, som slet ikke kender, selve byen er geografisk set ikke meget instruktiv ud over de rent elementære retnings- og afstandsbestemmelser. Og selve byen kender børnene ikke. Der er mange københavnerbørn, som ikke har set Kristiansborgslot, Børsen, Frihedsstøtten, søerne o. s. v. Der er mange, som har set dem, saaledes som de fleste af os ser ting i rent forbigaaende, uden at have bemærket dem, uden at have hørt noget om dem eller faaet vakt deres nysgerrighed desangaaende. Naar læreren taler til dem om alle disse ting, er billedet af dem derfor ganske taaget og lige saa nærliggende, som om han talte om Peking.

Har saaledes allerede i og for sig anskueliggørelsen sine vanskeligheder, bliver det endnu værre under eksamenskravets tryk. Eksamen kræver af barnet et vist kendskab til hele verden, hvad der naturligvis kun kan blive tale om at give det i et ganske ringe omfang. Helt ned i skolens yngste klasser ser man denne eksamensforbandelse udøve sin indflydelse ved hele den maade, hvorpaa faget lægges an. Mange gange er det hændt mig, naar jeg har spurgt en 10—11 aars dreng om, hvad han har lært i geografi, at jeg har faaet det svar: Alt om alle verdensdele. Princippet er at give barnet en ramme, nogle faa hovedpunkter over hele linien, og senere fylde denne ramme med saa mange enkeltheder, som man saa kan overkomme. Denne overbliksmetode har, hvor det gælder forberedelse til eksamen, sine store fordele. Ved eksamen er der visse elementære hovedsynder, som fremfor alt skal undgaaes. Eleven maa kende verdensdelene, oceanerne o. s. v. Ved at indøve disse ting fra de første skoleaar, bringes de til at sidde godt fast. Men pædagogisk set har denne metode kun skavanker. Det kan være ganske fornøjeligt for forældrene og for barnet selv, at dette allerede i en tidlig alder kan knytte visse forestillinger til navne som Afrika, Atlanterhavet o. s. v. Men denne glæde er ubegrundet; thi disse forestillinger, denne saakaldte »viden« er som regel slet ikke mere end en genkendelse af at have hørt navnet før; i ethvert fald er de yderst fattige og ubetydelige, og ulykken er, at barnet herved vænnes til at være tilfreds med en fattig og tom navneviden. Følelsen af hvad viden er, længslen efter at faa rigtig besked om hvad der tales om, vækkes ikke.

For at skabe den rigtige sans for, hvad det er at vide noget, bør fordybelsen i enkelthederne være geografiundervisningens princip i de første aar; paa grundlag af de vaner, som herved skabes hos eleven, bliver det forholdsvis let at finde de midler, der ogsaa senere hen kan sætte eleven i stand til for det større

stof, han nu skal arbejde med, at skaffe sig tilfredsstillende viden.

Kortet er i enhver henseende geografiens vigtigste hjælpemiddel. At kunne se, hvad et kort indeholder, og at kunne se, hvad det ikke indeholder, er en vanskelig kunst at lære rigtig. At kunne finde de forskellige floder, bjerge, bugter og byer er ikke svært, men heller ikke videre nyttigt. At lære at danne sig et omtrentligt skøn over et lands form, højdeforhold, vandrigdom, bymængde o. s. v. er derimod ikke saa let at løbe til. For de allerfleste vedbliver kortet at være en død ting, som de kun »finder« det paa, de har læst om i bogen, medens det kunde og burde blive en levende ting, der fortæller os saa meget, at vi ved dets hjælp alene kunde faa nok at vide om et land til at skrive en hel bog. At gøre kortet levende og bogen blot til en optegner af, hvad kortet har fortalt, det har været grundlaget for geografiundervisningen her ved skolen.

Hvis man i korttegningen ser væsentlig et middel til at øve eleven i at se paa et kort, saa han kan huske landenes form og muligvis bagefter tegne dem ud af hovedet, eller ser den som et middel til fastere at indprente navne o. desl., saa er denne øvelse ikke denne tid værd, som den unægtelig tager. Korttegning har de to nævnte fordele, og at de er fordele, som det er værd at tage med, naar der ikke skal ofres uforholdsmæssigt for dem, vil ikke kunne benægtes. Men de er begge to af saa ringe pædagogisk værdi, at det ikke bliver store sager, der vil kunne ofres for deres skyld. At kunne tegne et kort ud af hovedet er en ringe glæde, da intet menneske kan gøre det nøjagtigt, og at lære at tegne et saadant tilnærmelsesvist billede lader sig let lære uden at have øvet egentlig korttegning. At huske navne er ganske værdiløst, naar man ikke samtidig husker noget mere om dem; og lægger man vægt paa at bibringe eleven denne videre og egentlige kundskab, kommer navnene ganske af sig selv, uden at man behøver at anvende ekstraarbejde for det.

Korttegningens værdi, det som gør endogsaa store ofre for dens skyld rimelige og forsvarlige, maa søges paa helt andre punkter.

1) Eleven kan opdrages gennem denne øvelse til at stille saadanne krav paa nøjagtighed og orden til sit arbejde som paa intet andet omraade. Og denne vane kommer ham til gode i hele hans øvrige skolegerning. For at dette skal opnaas, maa de kort, som tegnes, være nøjagtige, og være lagt saaledes til rette, at eleven kan opnaa den grad af nøjagtighed, der med rimelighed kan forlanges.

2) Eleven vænnes til at opløse en opgave, som taget under

et er uløselig vanskelig, i ganske smaa elementer, som hvert for sig ikke er uoverkommelige. En indviklet kystlinie, eller et system af søer eller floder, som intet barn kan tegne paa nogenlunde fri haand, finder han i kortets retlinier midler til at opløse i enkeltheder, saa han kan faa fat i en ende og gaa frem skridt for skridt, indtil han, inden han ved et ord af det, har hele opgaven løst. Det er min daglige erfaring, at elevens selvtillid og mod stiger i en forbavsende grad ved denne øvelse, og at hans evner til at se, hvorledes der skal tages fat paa en opgave, og til at vurdere, hvori vanskelighederne bestaar, udvikles overordentlig stærkt.

3) Eleven vænnes til at udtrykke sine forestillinger i billeder. Kortets forskellige signaturer og kolorering angiver ganske bestemte forhold, og uden spor af anstrengelse husker eleven en mangfoldighed af disse forhold, simpelthen ved at farvebilledet brænder sig ind i hans bevidsthed.

4) Og endelig som det vigtigste: korttegning gør eleven selvvirksom i en udstrakt grad. Timen i korttegning skal være saa tvangfri som mulig, saa eleverne kan følge deres smaa indskydelser, komme med spørgsmaal til læreren, med kritik over hinandens arbejde, sidde og passiare med hinanden i al uskyldighed, maaske endog nynne en lille sang til deres arbejde. Det gælder om at lade alt gro saa frit i barnet som mulig. Er der tvang i luften, kommer en mængde tanker, som kunde være af værdi, simpelt hen ikke frem. Er der frihed, kommer der naturligvis en hel mængde, som ikke kommer sagen ved og gerne kunde være borte; men midt ind imellem kommer ogsaa det værdifulde, det, som man ikke faar frem paa nogen anden maade. »Hvorfor bøjer den kyst pludselig ind paa den maade?« »hvorfor løber den flod der og ikke der?« »det var da en mængde moser, der er paa den kant af landet!« »men, Ove, det har du gjort rent galt, den skov skal ligge der; kan du ikke se det?« Saadanne og hundrede lignende bemærkninger vrimer det med. Dels giver de læreren anledning til fortællinger og forklaringer, som ikke alene i sig selv er nyttige, men som pædagogisk set har den ganske uvurderlige fordel, at de kommer i rette øjeblik, hvor elevernes sind er aabent til at tage imod dem. Dels viser de, at eleven paa sin maade sidder og spekulerer over, hvad kortet fortæller ham, finder oplysningerne, der gives ham, tilfredsstillende eller ikke udtømmende og rammende nok. Blandt de oplysninger, kortet giver eleven, vil jeg nævne hans indtryk af landenes indbyrdes størrelse. Alle i handlen værende atlas giver landene i forskellig maalestok, og eleverne gaar om med de besynderligste forestillinger i den anledning. Alle mine elever har f. eks. udtrykt deres levende forundring

over at se, at Rusland krævede fire blade, medens Tyskland kunde staa paa et halvt.

Er læreren sin opgave voksen, kan han under korttegningen faa en overordentlig stor mængde geografisk viden indsmuglet i barnets bevidsthed, langt større og langt mere detailleret og omfattende end ved brug af lærebog eller gennemgang.

Men disse fordele ved korttegningen kan selvfølgelig først komme ret frem, naar eleven har opnaaet nogenlunde færdighed. Som man ikke kan læse litteratur, før man kan læse, kan man heller ikke lære geografi, før man har lært at tegne kort. Enhver forsømmelse i grundlaget vil her straffe sig føleligt senere. Mange vil vel tro, at den færdighed, som her er tale om, er saa vanskelig at opnaa, at der gaar urimelig lang tid hen; men det er ikke tilfældet. Det, som det her drejer sig om, er ikke en kunstnerisk færdighed, men en øvelse i at se bevidst, at finde et punkts beliggenhed i forhold til et andet, at se om en streg gaar til højre eller til venstre, om den gaar op eller ned. Det er ganske utroligt, hvor vanskeligt dette til at begynde med falder et lille barn; den, der ikke har erfaret det, vil næppe gøre sig en forestilling om, hvilke fejltagelser her er mulige, og hvor taalmodig man til en begyndelse maa være. Men det er ogsaa forunderligt, hvor hurtigt vanskelighederne overvindes, og hvor pludselig færdigheden til at se kommer. Dette viser, at der her ikke er tale om indøvelse af færdigheder, som kræver særlige anlæg, men blot, at der er stillet krav om en arbejdsmaade, som barnet ikke er vant til fra sit daglige liv. Den ringe nøjagtighed i opfattelse, som præger de fleste voksnes sanseiagttagelser, fører til, at man ikke forlanger store sager af et barn. Man nøjes paa næsten alle det daglige livs omraader med det omtrentlige og det antydningstlige, hvorfor f. eks. alle beskrivelser af dagligdags kendte ting, som der ikke er noget særlig ejendommeligt eller dramatisk ansporende ved, bliver saa forunderlig fattige. Det er kun faa, der f. eks. kan se, hvad der er at se ved en hammer, en stol, et stykke jærn, en hest osv. Det er denne sløvhed eller rettere denne uopmærksomhed for det tilvante som korttegningen har at kæmpe med til en begyndelse. Og særlig de børn, som er pjankede kælebørn, eller slatne og daskevorne, har svært ved at vinde med. I reglen vil de største vanskeligheder være overvundne efter det første halve aars forløb saa eleven ser fastere og bestemtere paa de opgaver, der forelægges ham.

I de 2 første forberedelsesklasser indøves ved sandbord og samtale elementære geografiske begreber, verdenshjørner etc., hovedarbejdet lægges ind paa tegning af smaa kort over danske smaaøer.

I 3die forberedelsesklasse fortsættes dette kursus, og en let tekst til smaaøer gennemgaaes.

I 4de og 5te forberedelsesklasse gennemgaaes Danmark meget udførlig og af hensyn til fordringerne for optagelse i mellemskolen gennemgaaes i slutningen af 5te klasse Skandinavien.

I mellemskolen

gennemgaaes det øvrige stof, idet rækkefølgen er uvæsentlig. Sædvanlig vil

1. mellemskoleklasse kunne gennemgaa: Storbritannien, Mellemeuropa, Holland-Belgien.
2. do. Resten af Europa.
3. do. Asien og Afrika.
4. do. Resten af pensum.

Historie.

Undervisnings stof er i forskolen Danmarks historie med dets for- og sagnhistorie. Der begyndes med forhistorien, som gennemgaaes med en lille arkæologisk samling som grundlag og en af skolen udarbejdet kort fremstilling med mange billeder (»Vore Forfædre«) som afslutning. Dernæst fortælles der børnene om de vigtigste og største mennesker, som har levet i Danmark og om de begivenheder, som lettest kan knyttes til deres liv. I de senere klasser af forskolen, og efter som fortællingerne nærmer sig nutiden, bliver de udførligere og bredere, men nogen historisk udvikling søges slet ikke fastslaaet eller lært; der dvæles ikke særligt ved kulturhistorie (skildringer af sociale og økonomiske tilstande), selv om forskellen paa nutidig og fortidig tilstand paa et eller andet omraade meget vel kan give anledning til samtaler. Af krigshistorien overspringes meget, men det, der gives, fortælles til gengæld ret udførligt og vælges med henblik paa, at en klar og med livlige enkeltheder udført skildring er mulig. Planmæssig repetition finder ikke sted. Nogle partier læses paa skolen i en af den udarbejdet bog. Der vises og forklares børnene saa mange billeder som muligt, dels moderne, dels, og navnlig, virkelig historiske tagne fra forskellige værker. Børnene holder meget af en slags »turnering«, hvorved klassen deles i to partier, der stiller spørgsmaal til hinanden, og det sejrer, som kan opvise flest rigtige svar (dette bruges i 4de og 5te klasse).

I mellemskolen tages fat paa verdenshistorie. Fra oldtidens historie findes en af skolen udarbejdet læsebog, som gennemlæses og gennemgaaes paa skolen, saaledes at adskilligt, som i bogen kun er antydnet, i timen fremstilles udførligere. Der tegnes historiske kort og skrives af og til historiske stile

hjemme. Til fremstilling af middelalderens og den nyere og nyeste tid bruges foreløbig Rolfsens bøger, og fra 3die klasse forbereder eleverne sig hjemme. Danmarkshistorie læres efter Hedelunds bog for folkeskolen med tilføjelser af læreren. I de to første klasser repeteres der ikke, og eleverne driver ogsaa her »turnering« med stor iver. I alle klasserne bruges af og til en time til historisk stil. En række hovedspørgsmaal fra et i forvejen meddelt tidsrum skrives paa tavlen og besvares kort af eleverne paa et stykke papir. I en anden time gennemgaaes saa spørgsmaalene. Som det vil fremgaa af at Rolfsens bøger bruges, drives heller ikke i mellemskolen nogen pragmatisk historieundervisning. Derimod skildres kulturtilstande mere indgaaende, og flere sociale og politiske forhold karakteriseres og sammenlignes med nutidige.

Sløjd.

Lersløjde øves i de to første klasser med 3 ugentlige timer. Dens maal er at vænne børnene til nøjagtige rumsvurderinger. Tærninger og mursten med bestemt ctm. maal laves og benyttes i regnetimerne som materiale. Senere udvalges lerflader, der kvadreres og udskæres i forskellige stykker, som kan sammensættes til genstande saasom æsker, dukkemøbler etc.

Træsløjden begynder samtidig med lersløjden og føres op gennem hele forberedelsesskolen og mellemskolen. Af hensyn til de kræfter, børnene antages at have paa de forskellige alderstrin, og den omtanke, de er i stand til at udvise, ordnes undervisningen dels som en fremskridende øvelse i benyttelse af flere og flere redskaber, dels som en fremskridende udvidelse af de opgaver (modeller) eleverne kan udføre.

1ste klasse benytter sav, maalestok og vinkel.

2den » » bor, centrumsbor, søm og forsøgsvis skruetrækker.

3die » » smalsav, kniv og stiksav.

4de » » høvl, stregemaal og bugthøvl.

5te » » stemmejærn, hulejærn.

Modelrækken vælges i disse aar saaledes, at arbejdet ikke kræver for omfattende eftertanke for at planlægges, ikke for store dimensioner og ikke for lang tid til at fuldføres.

Først i 6te klasse kan limning hensigtsmæssig indøves og først i 7de klasse sinkning.

I 8de og 9de klasse arbejdes efter frit valg.

Papsløjden optages jævnsides med træsløjden i 5te klasse og føres rask gennem de udvendige øvelsesforarbejder til indbinding af bøger.

Tegning.

Med dette fag tilsigtes der en udvikling af synet og ikke erhvervelsen af en tom færdighed.

Udviklingen af synet indbefatter to ting, 1) evnen til at se genstandenes form, liniernes indbyrdes størrelse og stilling og 2) evnen til at opfatte farver og deres sammenspil.

1. Den første af disse evner udvikles ved korrekt tegning uden smaaligt hensyn til udførelsen, arbejdsmidler er her i første række blyantet; men det tages først egentligt i brug fra 10—11 aars alderen, d. v. s. fra 5te eller 6te klasse. Før den tid anvendes pensel og farve.

Som grundøvelse benyttes smaa farvede klodser i rene frontstillinger. Det forlanges, at eleven træffer farven, og han bliver gjort opmærksom paa lys- og skyggesiden. Senere kan klodserne tegnes i perspektiviske stillinger.

Fra 7de klasse gaas over til tegning af større, vanskelige opgaver, værktøj, husgeraad, konkylier, krukkeformede legemer etc.

Fra 9de klasse kan der tegnes efter gibs, saaledes at der begyndes med et let ornament; detailudførelsen er ganske underordnet, derimod kræves de store lys- og skyggemasser gengivne saa karakterfuldt som muligt. Tegningen udføres i naturlig størrelse. Ingen elev maa faa en opgave, han ikke magter.

Tegning efter udstoppede dyr er forsøgt og frembyder en del fordele, men stiller dog i reglen opgaver, som er for vanskelige for eleverne, naar der skal stilles virkelig krav til rigtig tegning. Der er fare for, at denne øvelse svækker de krav, eleven bør stille til sin tegning og lader sig blænde af tilsyneladende kønne resultater. Særlig forleder denne øvelse ham let til at se paa detaljerne i stedet for paa de store bestemmende karakterlinier. Kun med stor forsigtighed bør denne øvelse benyttes.

2. Glæden ved farverne spiller en stor rolle for børn, og kan man lære at se dem rigtig, bliver de ogsaa en betydelig kilde til den ældres glæde over naturen og omgivelserne.

Blomster er et udmærket materiale. I de første 6 klasser gengives de som regel kun med pensel og farve. Enkelte flinke elever kan forsøge at tegne den samme blomst med blyant, som de har gengivet med farve, men man skal undgaa saadanne koloreringsopgaver, hvor blomster først tegnes og saa farves. Vægten lægges paa at gengive silhuetvirkningen og ikke paa at frembringe noget, der overfladisk set tager sig ud.

I de højere klasser vælges vanskeligere opgaver.

Tysk og Engelsk.

Mere end nogensinde før er det i de senere aar blevet stærkere og stærkere betonet, at sprogundervisningens maal er

den praktiske behandling af det fremmede sprog, som det lyder i den dannede udlændings mund, og naturligt lægges mellem-skolens undervisning til rette med dette maal for øje: hos den enkelte at udvikle færdigheden i at behandle det fremmede sprog i skrift og tale indenfor et omraade, hvis grænser nærmere bestemmes ved den tid, der ofres faget og den enkelte klasses evne til at lære; men dog saaledes, at man gennem det stof, der læses, og de samtaler, der føres, indøver det materiale, som maa regnes for det daglige grundlag for sproget, paa hvilket en eventuel videre undervisning i og et dybere studium af sproget kan bygge.

Om end metoderne ved undervisningen i de forskellige sprog kan rumme forskelligheder, der er grundet i sprogenes særegne ejendommeligheder og specielt disses forhold til moders-maalet, er der dog visse undervisningsmidler, der med held kan anvendes overalt, og som tjener til at opnaa en virkelig gennem-arbejdning af den enkelte times undervisningsstof. Saaledes er der særlig paa det rene begynderstadium grund til at benytte tilbageoversættelse fra Dansk til det fremmede sprog; hvorved man i de fleste tilfælde opnaar en langt større sikkerhed i ind-prentelsen af de i stykket forekommende sproglige fænomener end ved oversættelse, som man saa kan spare.

Har man nu gennemgaaet et begrænset stof paa denne maade, saa man er sikker paa absolut forstaaelse af og sikkerhed i sprogformerne, bruger man disse til at danne de samtaler og øvelser, hvorved de og deres praktiske brug fæstnes i bevidstheden, saaledes at man stadigt kan udvide kredsen og drage mere og mere stof ind i samtalen. Det er saa naturligt, at man, saa vidt det lader sig gøre, allerede fra først af bringer ind i undervisningen de rent kulturelle og sociale fænomener, som hos fremmede folk ligger længst borte fra vore egne, og som selvfølgelig finder deres udslag i sproget, ofte i de mest dagligdags vendinger, som uden forklaring og samtale vilde være ret uforstaaelige.

Bortset fra disse fælles hovedtræk maa undervisningen jo forme sig ret forskellig i de forskellige fag. Her skal blot paa-vises nogle af hovedpunkterne i Engelsk og Tysk og de metoder, hvorefter der arbejdes.

Den første vanskelighed, der møder læreren ved undervisningen i Engelsk, bliver udtalen, og her gælder det ikke blot den lydrette gengivelse, men ogsaa sprogets farve, stigningen eller faldet i de enkelte perioder. Hvad det første angaar er det af største betydning straks i begyndelsen af undervisningen at gennemgaa de enkelte lyde, vise deres forskelligheder fra danske lyde og en gang for alle fastslaa nøjagtigt deres fonetiske

værdi ved en omhyggelig gennemgang af taleorganerne; derved opnaar man en grundkærne, som man stadigt i tvivlstilfælde kan vise tilbage til. Det andet punkt er noget vanskeligere; det viser sig meget ofte, at det er svært at faa elever til at stræbe efter at skaffe det fremmede sprogs klangfarve frem i deres oplæsning og tale; der findes en vis frygt for at en bestræbelse i denne retning skal kaldes skaberi, og derfor bliver det paa et senere tidspunkt meget vanskeligt at faa farve over sproget, hvis man ikke fra først af har lagt tilstrækkelig vægt derpaa.

Et udmærket middel i denne retning er fonografen, baade fordi den er i stand til at gentage den enkelte sætning absolut uforandret et ubegrænset antal gange, og fordi den fremkalder lysten til efterligning og den absolute opmærksomhed, der vises den, giver lejlighed til en hel del opdagelser fra elevernes side.

Paa de senere standpunkter, naar man læser længere litteraturprøver og fortællinger, kan man med held benytte oversættelse, dels paa steder, hvor stoffet ikke egner sig til genfortælling og samtale, og dels for at sikre sig, at eleverne er i stand til at gengive det fremmede sprog paa smukt Dansk, ligesom det kan have betydning f. eks. ved synonymiske fænomener at øve forstaelsen deraf ved at søge at gengive ejendommelighederne ved de forskellige udtryk ogsaa paa dansk. Tilbageoversættelse vil jo i de fleste tilfælde være vanskelige, derimod bruges med held en genfortælling paa dansk af det læste stykke, som kan bruges til at fastslaa de deri indeholdte nye fænomener. Hertil kommer saa den egentlige samtale om det læste til øvelse i at udtrykke sig let og flydende i det fremmede sprog, tilligemed øvelse i at skrive det, enten i form af ren stiløvelse eller som skriftlige genfortællingsopgaver af forskellig art.

For Tysk's vedkommende bliver forholdet i enkelte ting noget anderledes, idet de grammatiske fordringer spiller en langt større rolle her end i Engelsk. Det vil her være nødvendigt i højere grad end i Engelsk fra begyndelsen af at gennemgaa de enkelte grammatiske former, og ved stilskrivning vil det være nødvendigt nøje at gennemgaa den fortælling, der skal skrives, i forvejen, saa man sikrer sig den rigtige opfattelse af de forskellige grammatiske ejendommeligheder, der kan findes indeholdte deri.

Endnu skal jeg kun omtale et undervisningsmiddel, som har vist sig at være af stor nytte, nemlig at lade den enkelte elev samle og nedskrive de forskellige fonetiske, grammatiske og idiomatiske ejendommeligheder, man træffer under læsningen, ordnede efter deres natur i forskellige rubriker. En bog af denne art findes for Engelsk's vedkommende, og det vilde være af betydning, om en saadan ogsaa kunde findes for Tysk.

Eleverne

er fordelt i 12 klasser, af hvilke 3.—8. er delt i to afdelinger, A og B. Skolen talte i Maj 1906 341 elever og tæller ved udgangen af Maj 1907 342 elever.

Iste klasse.

1. Holger Andersen, søn af arkitekt A.
2. Arne Blach, søn af kommunelærer B.
3. Kaare Gjerløff, søn af skibskaptajn G.
4. Eyvind Oxholt-Hove, søn af cand. pharm. O.-H.
5. Carl Johan Høg-Petersen, søn af redaktør H.-P.
6. Helvig Jensen, datter af telegrafist J.
7. Hejmdal Lundbeck, søn af redaktionssekretær L.
8. Børge Nathan, søn af grosserer N.
9. Arne Nystrøm, søn af cand. phil. N.
10. Erik Olsen, søn af fru C. O.
11. Haakon Ottosen, søn af enkefru O.
12. Niels Aage Pedersøn, søn af beregner P.
13. Christian Tom Petersen, søn af kunstmaler T. P.
14. Karen Margrethe Rammel, datter af grosserer R.
15. Kjeld Rode, søn af kunstmaler G. R.
16. Else Sie, datter af farvehandler S.
17. Erik Sorterup, søn af redaktør S.
18. Esther Stenberg, datter af forhv. isenkræmmer S.
19. Milly Svanberg, datter af bagermester S.
20. Erik Uhendorff, søn af danser U.
21. Ellen Westergaard, datter af fabrikinspektør W.
22. Viggo do. søn do.
23. Erik Westergaard, søn af fattigdirektør W.

2den klasse.

1. Kira Bayer, datter af kontorchef B.
2. Emilie Berg, datter af direktør B.
3. Kaj Bruun, søn af skuespiller B.
4. Gunnar Christiansen, søn af portner C.
5. Poul Dahl, søn af fabrikant D.
6. Svend Erik Damm, søn af maskinmester D.
7. Edele Friis, datter af dr. phil. F.
8. Harald Fritsche, søn af enkefru F.
9. Mary Holck, datter af købmand H.
10. Gudrun Jensen, datter af kontorchef J.
11. Thomas Jensen, søn af arkitekt J.
12. Karen Jungersen, datter af direktør J.

13. Gunnar Kaare Kristensen, søn af arkitekt K.
14. Finn Lasson, søn af fru L.
15. Harald Levring, søn af overværkmester L.
16. Gunnar Madsen, søn af grosserer M.
17. Inge Møller, datter af driftsbestyrer M.
18. Ernst Nissen, søn af politibetjent N.
19. Eugen Olsen, søn af direktør O.
20. Edmuud Petersen, søn af inkassator P.
21. Svend Aage Petersen, søn af slagtermester P.
22. Inger Rasmussen, datter af grosserer R.
23. Vibeke Rode, datter af redaktør R.
24. Aage Schubart, søn af maskinmester S.
25. Henrik Starcke, søn af forstandereu.
26. Ernst Sørensen, søn af manufakturhandler S.
27. Sven Sørensen, søn af cyklehandler S.
28. Knud Thomsen, søn af skræddermester T.

3die klasse A.

1. Aksel Stern Andersen, søn af prokurist A.
2. Aksel Andreasen, søn af malermester A.
3. Kaj Beyer, søn af forretningsfører B.
4. Arnold Hansen, søn af trikotagehandler H.
5. Carl Olaf Hansen, søn af urtekræmmer H.
6. Frederik Henriksen, søn af sprøjtefører H.
7. Helge Holm, søn af grosserer H.
8. Jens Andersen Hvass, søn af overretssagfører H.
9. Aage Jensen, søn af maskinmester J.
10. Johan Kalom, søn af manufakturhandler K.
11. Poul Axel Larsen, søn af assuranceagent L.
12. Mogens Mæhl, søn af skræddermester M.
13. Ove Holten Nielsen, søn af fmd. f. patentkomm. N.
14. Børge Scheibel, søn af fuldmægtig i finansm. S.

3die klasse B.

1. Julie Axelholm, datter af grosserer A.
2. Henning Schwartz Hansen, søn af manufakturh. H.
3. Poul Ludvig Hansen, søn af bogbinder H.
4. Sven Hansen, søn af snedkermester H.
5. Aage Holm, søn af agent H.
6. Hemming Oxholt-Hove, broder til nr. 4 i 1. klasse.
7. Erik Hurwitz, søn af enkefru H.
8. Holger Scheele Jensen, søn af tobaksfabrikant J.
9. Inger Kristensen, søster til nr. 13 i 2. klasse.
10. Karl Axel Liebmann, søn af kgl. skuespiller L.

11. Mogens Lind, søn af redaktør L.
12. Thorbjørn Møller, broder til nr. 17 i 2. klasse.
13. Carlo Nielsen, søn af tømremester N.
14. Knud Flemming Nielsen, søn af handelsfuldmægtig N.
15. Agnes Pedersen, søster til nr. 12 i 1. klasse.
16. Villy Petersen, søn af guldsmed P.

4de klasse A.

1. Inger Axelholm, søster til nr. 1 i 3. B.
2. Else Bilkvist, datter af kunstmaler B.
3. Emma Christiansen, søster til nr. 4 i 2. klasse.
4. Thorvald Dahlberg, søn af isenkræmmer D.
5. Margrethe Dam, datter af cand. pharm. D.
6. John Børge Dich, søn af arkitekt D.
7. Børge Schwartz Hansen, broder til nr. 2 i 3. B.
8. Kaj Hansen, søn af postekspedient H.
9. Eduard Scheele Jensen, broder til nr. 8 i 3. B.
10. Ellen Jensen, søster til nr. 10 i 2. klasse.
11. Thøger Jungersen, broder til nr. 12 i 2. klasse.
12. Hans Peter Lemming, søn af overretssagfører L.
13. Viggo Mæhl, broder til nr. 12 i 3. A.
14. Svend Aage Nissen, broder til nr. 18 i 2. klasse.
15. Poul Petersen, broder til nr. 21 i 2. klasse.
16. Ragna Pontoppidan, datter af boghandler P.
17. Poul Rasmussen, broder til nr. 22 i 2. klasse.
18. Oscar Stjernholm, søn af forlagsboghandler S.
19. Valdemar Trier, søn af handelsgartner T.
20. Carsten Warburg, søn af overretssagfører W.
21. Karl Aksel Vestergaard, søn af trikotagehandler V.

4de klasse B.

1. Aage Berg, broder til nr. 2 i 2. klasse.
2. Aage Davidsen, søn af bankassistent D.
3. Frederik Dreier Heegaard, søn af fabrikant Anker H.
4. Knud Hinrichsen, søn af assistent v. statsbanerne H.
5. Ernst Jensen, broder til nr. 6 i 1. klasse.
6. Carl Klitgaard Lassen, søn af prokurist L.
7. Oluf Levring, broder til nr. 15 i 2. klasse.
8. Bruno Lund, søn af husejer L.
9. Aksel Madsen, broder til nr. 16 i 2. klasse.
10. Andrée Olsen, broder til nr. 19 i 2. klasse.
11. Henry Pedersen, søn af bogholder P.
12. Knud Valløe Petersen, søn af manufakturhandler P.
13. Otto Bjørn Petersen, søn af smedemester P.

14. Holger Sie, søn af farvehandler S.
15. Emil Vodder, søn af lærer V.

5te klasse A.

1. Kaj Brix, søn af direktør B.
2. Mogens Dam, søn af cand. jur. J. D.
3. Kaj Dessau, søn af direktør, etatsraad D.
4. Georg Hansen, broder til nr. 4 i 3. A.
5. Mogens Hein, søn af løjtnant, assistent H.
6. Frants Hvass, broder til nr. 8 i 3. A.
7. Tove Hørding, datter af assistent H.
8. Børge Jensen, søn af grosserer J.
9. Knud Jensen, broder til nr. 5 i 4. B og nr. 6 i 1. klasse.
10. Aksel Larsen, søn af assistent L.
11. Svend Lasson, broder til nr. 14. i 2. klasse.
12. Otto Lyster, søn af montør L.
13. Oluf Pedersen, søn af forretningsfører P.
14. Vilhelm Pedersen, broder til nr. 11 i 4. B.
15. Luiz Petersen, søn af grosserer P.
16. Julius Rasmussen, søn af kønduktør R.
17. Henrik Schøler, søn af ingeniør S.
18. Svend Vestergaard, broder til nr. 21 i 4. A.
19. Bode Willumsen, søn af fru W.

5te klasse B.

1. Svend Abrahamsen, søn af telegrafist A.
2. Willem van Aller, søn af værkfører v. A.
3. Thor Bast, søn af bogholder B.
4. Aage Bochardt, søn af lokomotivfører B.
5. Ingeborg Breiner, datter af enkefru B.
6. Otto Franck, søn af bagemester F.
7. Finn Friis, broder til nr. 7 i 2. klasse.
8. Carl Galle, søn af grosserer G.
9. Ejner Gjerløff, broder til nr. 3 i 1. klasse.
10. Valdemar Gyllich, søn af enke efter skibskaptajn G.
11. Karen Jensen, søster til nr. 10 i 4. A og nr. 10 i 2. klasse.
12. Max Larsen, søn af direktør L.
13. Ernst Lassen, broder til nr. 6 i 4. B.
14. Olga Lorenzen, datter af dr. med. P. L.
15. Aksel Mørch, søn af handelsrejsende M.
16. Knud Nielsen, søn af handelsagent N.
17. Tekla Nielsen, datter af porcellænshandler N.
18. Knud Petersen, søn af prokurist P.
19. Stig Rode, broder til nr. 23 i 2. klasse.

20. Gunnar Stormgaard, søn af Slagtermester S.
21. Niels Stub, søn af dyrlæge S.

6te klasse A. 1ste mellemskoleklasse.

1. Leif Bilkvist, broder til nr. 2 i 4. A.
2. Peter Buch, søn af grosserer B.
3. Ryan Grut, søn af fabrikant G.
4. Ebba Hansen, søster til nr. 8 i 4. A.
5. Inger Hansen, datter af detailhandler H.
6. Knud Hansen, søn af snedkermester H.
7. Valdemar Skovsted Hartmann, søn af fabrikant H.
8. Alexi Hermann, søn af malermester H.
9. Arthur Hermann, broder til nr. 8.
10. Carla Hermann, søster til nr. 8 og 9.
11. Alfred Holck, broder til nr. 9 i 2. klasse.
12. Eigil Ryge Jensen, søn af varemægler J.
13. Julius Kirketerp, søn af overretsassessor K.
14. Hans Peter Kjerulff, søn af enkefru K.
15. Knud Mæhl, broder til nr. 12 i 3. A og 13 i 4. A.
16. Aage Nielsen, broder til nr. 14 i 3. B.
17. Johannes Nielsen, søn af kommunelærer N.
18. Per Nyholm, søn af kontorchef N.
19. Ole Olsen, broder til nr. 10 i 4 B og nr. 19 i 2. klasse.
20. Ove Scheibel, broder til nr. 14 i 3. A.
21. Ejner Sie, broder til nr. 14 i 4. B.
22. Viggo Starcke, broder til nr. 25 i 2. klasse.
23. Erik Tillge, søn af boghandler T.
24. Poul Wendler, søn af manufakturhandler W.
25. Esther Wolmer, datter af overtelegrafist W.

6te klasse B. 1ste mellemskoleklasse.

1. Aage Adolphsen, søn af snedkermester A.
2. Svend Viggo Andersen, søn af landinspektør A.
3. Svend Aage Andersen, søn af bankkasserer A.
4. Ejner Berg, broder til nr. 2 i 2. og 1 i 4. B.
5. Poul Christensen, søn af bagermester C.
6. Henrik Dam, broder til nr. 5 i 4. A.
7. Arne David, søn af grosserer D.
8. Poul Dich, søn af malermester D.
9. Alfred Gyllich, broder til nr. 10 i 5. B.
10. Holger Høg Petersen, broder til nr. 5 i 1. klasse.
11. Charles Scheele Jensen, broder til nr. 8 i 3. B og 9 i 4. A.
12. Vilfred Meyer, søn af enkefru M.
13. Vilhelm Olsen, søn af blikkenslagermester O.

14. Svend Ottesen, søn af læge O.
15. Gustav Ottosen, broder til nr. 11 i 1. klasse.
16. Arthur Lykkegaard Petersen, søn af enkefru P.
17. Karl Petersen, søn af forvalter P.
18. Elo Rasmussen, søn af tilskærer R.
19. Elias Simonsen, søn af gartner S.
20. Axel Svendsen, søn af murermester S.
21. Peter Sørensen, broder til nr. 27 i 2. klasse.
22. Hugo Zahle, søn af grosserer Z.

7de klasse A. 2den mellemskoleklasse.

1. Anders Andersen, søn af forretningsfører A.
2. Svend Bast, broder til nr. 3 i 5. B.
3. Julius Benzon, søn af viktualiehandler B.
4. Alfred Beyer, broder til nr. 3 i 3. A.
5. Peter Mathias Böttcher, søn af urtekræmmer B.
6. Erik Frederiksen, søn af købmand F.
7. Hans Christian Hansen, broder til nr. 4 i 3. A og 4 i 5. A.
8. Julius Hansen, søn af forretningsbestyrer H.
9. Ingolf Hein, broder til nr. 5 i 5. A.
10. Carl Vilhelm Høpfner, søn af grosserer H.
11. Poul Erik Jensen, Søn af manufakturhandler J.
12. Johannes Kristiansen, søn af arkitekt K.
13. Carl Gustav Levring, broder til nr. 15 i 2. kl. og 7 i 4. B.
14. Hans Peter Madsen, søn af tømremester M.
15. Svend Aage Madsen, broder til nr. 16 i 2. kl. og 9 i 4. B.
16. Verner Nielsen, søn af sagfører N.
17. Holger Pedersen, søn af husejer P.
18. Ditlev Tom Petersen, broder til nr. 13 i 1. klasse.
19. Lorents Tom Petersen, broder til nr. 18 og nr. 13 i 1. kl.
20. Johannes Simonsen, broder til nr. 19 i 6. B.
21. Svend Aakjær, søn af fru A.

7de klass B. 2den mellemskoleklasse.

1. Knud Axelholm, broder til nr. 1 i 3. B og 1 i 4. A.
2. Asker Bandsholm, søn af grosserer B.
3. Aksel Berg, broder til nr. 2 i 2. kl., nr. 1 i 4. B og 4 i 6. B.
4. Knud Arne Bilkvist, broder til nr. 2 i 4. A og 1 i 6. A.
5. Eyvind Blach, broder til nr. 2 i 1. klasse.
6. Carl Oluf Christensen, søn af maskinmester C.
7. Poul Christophersen, søn af læge C.
8. Oluf Friis, søn af enkefru F.
9. Axel Fuhr, søn af tømremester F.
10. Svend Hammerich, søn af læge H.

11. Nancy Schwartz Hansen, søster til nr. 2 i 3. B og 7 i 4 A.
12. Robert Haut, søn af gørtlermester H.
13. Johanne Jensen, søster til nr. 6 i 1. kl., 5 i 4. B og 9 i 5 A.
14. Ejner Johansen, søn af cigarhandler J.
15. Axel Larsen, broder til nr. 12 i 5. B.
16. Andreas Nielsen, søn af fuldmægtig i kriminalretten N.
17. Kristine Nielsen, datter af bestyrerinde N.
18. Svend Nielsen, søn af grosserer N.
19. Carl Emil Olsen, søn af købmand O.
20. William Ottesen, broder til nr. 14 i 6. B.
21. Holger Pedersen, søn af skomagermester P.
22. Ove Pontoppidan, søn af fuldmægtig P.
23. Axel Schmith, søn af arkitekt S.
24. Knud Gad Schytte, søn af mejeriejer S.
25. Hugo Svanberg, broder til nr. 19 i 1. klasse.
26. Mogens Thalbitzer, søn af generalkonsul T.

8de klasse A. 3die mellemskoleklasse.

1. Poul Berg, broder til nr. 2 i 2., 1 i 4. B, 4 i 6. B og 2 i 7. B.
2. Poul Petrus Beyer, broder til nr. 3 i 3. A og 4 i 7. A.
3. Erik Buch, broder til nr. 2 i 6. A.
4. Gerda Christensen, datter af bogbinder C.
5. Karl Georg Christensen, søn af ingeniør C.
6. Henning Cohrt, søn af direktør C.
7. Oluf Frederiksen, broder til nr. 6 i 7. A.
8. Bjørn Gamborg, søn af direktør G.
9. Arnold Griebel, søn af fabrikant G.
10. Poul Hansen, søn af forvalter H.
11. Stefan Jensen, broder til nr. 8 i 5. A.
12. Ella Jørgensen, datter af konstruktør J.
13. Jean Larsen, broder til nr. 10 i 5. A.
14. Niels Bondrup Lassen, broder til nr. 6 i 4. B og 13 i 5 B.
15. Poul Mæhl, broder til nr. 12 i 3. A, 13 i 4. A og 15 i 6. A.
16. Christian Nielsen, broder til nr. 13 i 3. B.
17. Alfred Petersen, søn af kelner P.
18. Thorvald Rasmussen, søn af maskinmester R.
19. Orla Rode, broder til nr. 23 i 2. kl. og 19 i 5. B.
20. Bendt Rom, søn af bogtrykker R.
21. Knud Sørensen, søn af økonom S.
22. Poul Verdich, søn af grosserer V.

8de klasse B. 3die mellemskoleklasse.

1. Carl Johan Andersen, broder til nr. 3 i 6. B.
2. Gunnar Andresen, søn at enkefru A.

3. Svend Axelholm, broder til nr. 1 i 3. B, 1 i 4. A og 1 i 7. B.
4. Svend Blach, broder til nr. 4 i 7. B og nr. 2. i 1. kl.
5. Jens Peter Carlsen, søn af regissør C.
6. Holger Christensen, søn af handelsrejsende C.
7. Holger Christensen, søn af grosserer C.
8. Frits Ove Christophersen, broder til nr. 7 i 7. B.
9. Vilhelm Hald, søn af landinspektør H.
10. Svend Hassing, søn af fuldmægtig H.
11. Victor Houmøller, søn af urmager H.
12. Svend Aage Lund, broder til nr. 8 i 4. B.
13. Henry Neupert, søn af tømrer N.
14. Andreas Nielsen, broder til nr. 17 i 6. A.
15. Ejner Johannes Nielsen, søn af grosserer N.
16. Ejner Olsen, søn af grosserer O.
17. Thorolf Pontoppidan, broder til nr. 16 i 4. A.
18. Axel Thorsen, søn af forvalter T.
19. Poul Emil Voigt, søn af grosserer V.
20. Albert Wesenberg, søn af cand. jur. W.
21. Herluf Winther, søn af købmand W.
22. Svend Erik Wolmer, broder til nr. 25 i 6. A.
23. Svend Carl Würtz, søn af købmand W.

9de klasse. 4de mellemskoleklasse.

1. Carlo Bülow, søn af overretssagfører B.
2. Knud Henry Christensen, broder til nr. 5 i 6. B.
3. Erik Dessau, broder til nr. 3 i 5. A.
4. Holger Elgstrøm, søn af maskinmester E.
5. Karl Galster, søn af kaptajn G.
6. Leo Grathwohl, søn af kursusbestyrer G.
7. Poul Sehested-Hansen, søn af afd. grosserer H.
8. Jens Hassing, søn af arkitekt H.
9. Johannes Henriksen, broder til nr. 6 i 3. A.
10. Henning Hylledig, søn af maskinmester H.
11. Erik Kauffmann, søn af oberstløjtnant K.
12. Thorvald Kragh-Müller, søn af regnskabsfører Kr.-M.
13. Emil Lorenzen, broder til nr. 14 i 5. B.
14. Ida Lorenzen, søster til nr. 13 og nr. 14 i 5. B.
15. Poul Nielsen, søn af snedkermester N.
16. Thomas Nielsen, broder til nr. 16 i 7. B.
17. Carl Munch Petersen, søn af enkefru P.
18. Poul Ryder, søn af direktør R.
19. Magnus Traberg, søn af maskinmester T.

10de klasse.

1. William Bramsen, søn af tandlæge B.
2. Poul Broder Carstensen, søn af kemigraf C.
3. Edvard Christiansen, søn af husejer C.
4. Aage Hammerich, broder til nr. 10 i 7. B.
5. Erik Hertel, søn af direktør H.
6. Svend Hertel, søn af redaktør H.
7. Ove Jensen, søn af manufakturhandler J.
8. Orla Larsen, søn af blikkenslagermester L.
9. Ove Madsen, søn af politiinspektør M.
10. Thorkild Petersen, broder til nr. 17 i 8. A.
11. Waage Petersen, søn af viktualiehandler P.
12. Knud Svendsen, søn af forretningsbestyrer S.
13. Kaj Erik Teglstруп, søn af gartner T.
14. Hagbard Vestergaard, søn af kommunelærer V.

11te klasse.

1. Julius Axelholm, broder til nr. 1 i 3. B, 1 i 4. A, 1 i 7. B
og 3 i 8. B.
2. Bryde Christensen, søn af direktør C.
3. Hakon Grut, broder til nr. 3 i 6. A.
4. Haakon Hejlessen, søn af skuespiller H.
5. Knud Flemming Nielsen, søn af kontrolør N.
6. Anton Tvilstegaard, søn af overportør T.
7. Poul Harald Ussing, søn af maskinmester U.
8. Knud Wodskou, søn af bogholder W.

12te klasse.

1. Harry Brandt, søn af lærer B.
2. Ole Larsen, søn af ølhandler L.
3. Gustav Lorenzen, broder til nr. 13 og 14 i 9. kl. og nr. 14
i 5. B.
4. Bessie Peschke-Køedt, datter af grosserer P.-K.
5. Gustav Starcke, broder til nr. 25 i 2. og 22 i 6. A.

Fælles regler,

gældende for De forenede Latin- og Realskoler, Frk. H. Adlers
Fællesskoler for drenge og piger og Efterslægtsselskabets Skole.

A. Skolebetalingen.

1. forberedelsesklasse . .	12	Kr.	maanedlig
2. *) — . .	13	-	—
3. **) — . .	14	-	—
4. — . .	15	-	—
5. — . .	16	-	—
I mellemskoleklasse . .	17	-	—
II — . .	18	-	—
III — . .	19	-	—
IV — . .	20	-	—
Realklassen	20	-	—
I gymnasieklasse . . .	22	-	—
II — . . .	22	-	—
III — . . .	22	-	—

Af søskende, som samtidig undervises i de forenede skoler, betaler den ældste fuld betaling, 2den betaler 2 kr., 3die 4 kr. og 4de 8 kr. under fuld betaling, medens 5te gaar frit.

Til brændsel og inventar betales 4 kr. 1ste Oktbr. for hver elev, dog ikke for 3die og 4de broder eller søster.

Enhver ny elev betaler 4 kr. i indskrivningspenge.

Elever, der indmeldes til efter sommerferien, betaler halv skolebetaling for August.

Af dimittenderne (studerende, real- og mellemskoleelever) betales skolepenge til skoleaarets slutning d. v. s. indtil 31. Juli.

Endvidere betales her ved skolen: For sløjdundervisningen 35 øre pr. maaned og for sport 4 kr. aarlig, der opkræves 1ste April. Deltagelse i sportsøvelserne er obligatorisk. Fritagelse kan kun ske ved lægeerklæring. Den elev, som saaledes fritages, betaler ikke de nævnte 4 kr.

I stedet for de fripladser og nedsættelser i skolebetalingen, som hidtil er ydet ubemidlede elever, vil De forenede Skoler og H. Adlers Fællesskole fra 1. August 1907 at regne bortgive skolestipendier til et samlet beløb af 55,000 kr., som i portioner fra 50 til 250 kr. efter derom indgiven ansøgning vil blive tildeelt vedkommende elever ved hvert skoleaars begyndelse. Ansøgningsblanketter faas paa skolerne og maa i udfyldt stand indsendes til den paagældende skole inden hvert aars 1. Maj. I aar forlænges dog indleveringsfristen til 15. Juni.

Skolepengene betales forud.

*) For elever, der i August 1907 opflyttes fra 1ste forberedelsesklasse bliver skolebetalingen 12 kr. maanedlig.

**) For elever, der i August 1907 opflyttes fra 2den forberedelsesklasse, bliver skolebetalingen 13 kr. maanedlig.

D. Forsømmelser.

1) Forsømmelser i anden anledning end sygdom og andre særlige tilfælde bør kun foregaa efter samraad med skolens bestyrer.

2) Naar eleven igen giver møde paa skolen, maa der medbringes en skriftlig meddelelse om, hvorlænge fraværelsen har varet og dens grund.

3) Ønskes en elev (af helbredshensyn o. l.) fritaget for i frikvartererne at være paa legepladsen, maa der medbringes skriftlig anmodning derom fra hjemmet.

4) Til fritagelse for gymnastik — ud over een uge — kræves der, i henhold tit ministeriel bekendtgørelse, en motiveret lægeattest, der angiver fritagelsens varighed.

E. Særlige regler.

1) Naar en elev, der forlader en af disse skoler, anmeldes til optagelse i en anden af disse, er denne — inden eleven optages — forpligtet til at indhente oplysninger hos den tidligere skole om, hvad der maatte være at bemærke om eleven.

2) Naar opflytning i en højere klasse er nægtet en elev i en af disse skoler, kan denne ikke ved at overflyttes til en anden af dem, opflyttes i en klasse, der svarer til den, hvori opflytning ved den anden var nægtet.

3) Udgaar en elev paa foranledning enten af hjemmet eller af skolen, fordi hjemmet nægter at overholde de i »Fælles regler« fastsatte bestemmelser, kan vedkommende elev ikke optages i nogen af disse skoler.

Aarsprøver.

Adgangsprøven til mellemskolen afholdes for skolens 5te klasse og dem, der efter ferien ønskes optaget i 1ste mellem-skoleklasse i dagene 24.—29. Juni, hvorefter forberedelsesskolens ferie begynder.

For 6. og 7. kl. afholdes en skriftlig prøve i dagene 1.—5. Juli.

6. kl. prøves i dansk stil, regning, korttegning.

7. » » - dansk stil, regning, korttegning, geografi, historie, tysk stil, engelsk version.

For 8. klasse afholdes en fuldstændig mundtlig og skriftlig prøve i dagene fra 24. Juni til 5. Juli.

Lørdag d. 6te Juli kl. 10 finder afslutning sted med udstedelse af vidnesbyrd. Forældre og værgere er velkomne.

Det nye skoleaar begynder **Mandag d. 19. August kl. 10.**

Nye elever prøves efter aftale med forstanderen.

Ferier og fridage for skoleaaret 1907—1908.

Sommerferie	7. Juli—19. August	} begge dage medregnede.
Efteraarsferie	13.—16. Oktober	
Juleferie	22. Dec.—6. Januar	
Paaskeferie	15.—21. April	
Pinseferie	31. Maj—9. Juni	

Særlige fridage: Mandag 16. September, Torsdag 31. Oktober, Onsdag 27. November, Lørdag 8. Februar, Torsdag 19. Marts, Lørdag 16. Maj.

Konfirmationen.

Skolen henstiller til forældrene at lade deres børn konfirmere i 9de klasse, da skemaet for denne klasse vil blive ordnet saaledes, at konfirmationsforberedelserne ikke bringer afbrydelse i det regelmæssige skolearbejde.

INDHOLDSFORTEGNELSE.

	Side
Indledning	5.
Aage Budtz-Jørgensen	6.
Nogle bemærkninger om skolegymnastikken	9.
Om tilsyn med børn	16.
Om tilsyn med børns tænder	20.
Nogle bemærkninger om elevernes ernæring	24.
Skoleefterretninger	27.
Lærerpersonalet	30.
Undervisningsplan	31.
Fagplan	32.
Eleverne	50.
Fælles regler	58.
Aarsprøver	61.
Frier og Fridage	62.

Læsebøger, udgivne af Det danske Selskabs Skole:

En Vandring igennem København — Københavns Omegn — Danske Smaaøer — Danmark — Skandinavien — Storbritannien og Irland — Rusland — Mellem-Europa — Alperne — Holland og Belgien — Frankrig — Den pyrenæiske Halvø — Italien — Asien — Afrika — Vore Forfædre — Silver Blaze — The Bandbox and other stories — Digte og Sange I og II Del — Oplysninger til Digte og Sange — Sproglige Iagttagelser.
